หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช ๒๕๕๑

ความนำ

กระทรวงศึกษาธิการได้ประกาศใช้หลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช ๒๕๔๔ ให้เป็นหลักสูตรแกนกลางของประเทศ โดยกำหนดจุดหมาย และมาตรฐานการเรียนรู้เป็นเป้าหมายและกรอบทิศทางในการพัฒนาคุณภาพผู้เรียนให้เป็นคนดี มีปัญญา มีคุณภาพชีวิตที่ดีและมีขีดความสามารถ ในการแข่งขันในเวทีระดับโลก (กระทรวงศึกษาธิการ, ๒๕๔๔) พร้อมกันนี้ได้ปรับกระบวนการพัฒนาหลักสูตรให้มีความสอดคล้องกับเจตนารมณ์แห่งพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๔๒ และ ที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๔๕ ที่มุ่งเน้นการกระจายอำนาจทางการศึกษาให้ท้องถิ่นและสถานศึกษาได้มีบทบาทและมีส่วนร่วมในการพัฒนาหลักสูตร เพื่อให้สอดคล้องกับสภาพ และ ความต้องการของท้องถิ่น (สำนักนายกรัฐมนตรี, ๒๕๔๒)

จากการวิจัย และติดตามประเมินผลการใช้หลักสูตรในช่วงระยะ ๖ ปีที่ผ่านมา (สำนักวิชาการและมาตรฐานการศึกษา, ๒๕๔๖ ก., ๒๕๔๖ ข., ๒๕๔๘ ก., ๒๕๔๘ ข.; สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา, ๒๕๔๗; สำนักผู้ตรวจราชการและติดตามประเมินผล, ๒๕๔๘; สุวิมล ว่องวาณิช และ นงลักษณ์ วิรัชชัย, ๒๕๔๗; Nutravong, ๒๐๐๒; Kittisunthorn, ๒๐๐๓) พบว่า หลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช ๒๕๔๔ มีจุดดีหลายประการ เช่น ช่วยส่งเสริมการกระจายอำนาจทางการศึกษา ทำให้ท้องถิ่นและสถานศึกษามีส่วนร่วมและมีบทบาทสำคัญในการพัฒนาหลักสูตรให้สอดคล้องกับความต้องการของท้องถิ่น และมีแนวคิดและหลักการในการส่งเสริมการพัฒนาผู้เรียนแบบองค์รวมอย่างชัดเจน อย่างไรก็ตาม ผลการศึกษาดังกล่าวยังได้สะท้อนให้เห็นถึงประเด็นที่เป็นปัญหาและความ

ไม่ชัดเจนของหลักสูตรหลายประการทั้งในส่วนของเอกสารหลักสูตร กระบวนการนำหลักสูตรสู่การปฏิบัติ และผลผลิตที่เกิดจากการใช้หลักสูตร ได้แก่ ปัญหาความสับสนของผู้ปฏิบัติในระดับสถานศึกษาในการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา สถานศึกษาส่วนใหญ่กำหนดสาระและผลการเรียนรู้ที่คาดหวังไว้มาก ทำให้เกิดปัญหาหลักสูตรแน่น การวัดและประเมินผลไม่สะท้อนมาตรฐาน ส่งผลต่อปัญหาการจัดทำเอกสารหลักฐานทางการศึกษาและการเทียบโอนผลการเรียน รวมทั้งปัญหาคุณภาพของผู้เรียนในด้านความรู้ ทักษะ ความสามารถและคุณลักษณะที่พึงประสงค์อันยังไม่เป็นที่น่าพอใจ

นอกจากนั้นแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ ๑๐ (พ.ศ. ๒๕๕๐ – ๒๕๕๔) ได้ชี้ให้เห็นถึงความจำเป็นในการปรับเปลี่ยนจุดเน้นในการพัฒนาคุณภาพคนในสังคมไทยให้ มีคุณธรรม และมีความรอบรู้อย่างเท่าทัน ให้มีความพร้อมทั้งด้านร่างกาย สติปัญญา อารมณ์ และศีลธรรม สามารถก้าวทันการเปลี่ยนแปลงเพื่อนำไปสู่สังคมฐานความรู้ได้อย่างมั่นคง แนวการพัฒนาคนดังกล่าวมุ่งเตรียมเด็กและเยาวชนให้มีพื้นฐานจิตใจที่ดีงาม มีจิตสาธารณะ พร้อมทั้งมีสมรรถนะ ทักษะและความรู้พื้นฐานที่จำเป็นในการดำรงชีวิต อันจะส่งผลต่อการพัฒนาประเทศแบบยั่งยืน (สภาพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ, ๒๕๔๙) ซึ่งแนวทางดังกล่าวสอดคล้องกับนโยบายของกระทรวงศึกษาธิการในการพัฒนาเยาวชนของชาติเข้าสู่โลกยุคศตวรรษที่ ๒๑ โดยมุ่งส่งเสริมผู้เรียนมีคุณธรรม รักความเป็นไทย ให้มีทักษะการคิดวิเคราะห์ สร้างสรรค์ มีทักษะด้านเทคโนโลยี สามารถทำงานร่วมกับผู้อื่น และสามารถอยู่ร่วมกับผู้อื่นในสังคมโลกได้อย่างสันติ (กระทรวงศึกษาธิการ, ๒๕๕๑)

จากข้อค้นพบในการศึกษาวิจัยและติดตามผลการใช้หลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช ๒๕๔๔ ที่ผ่านมา ประกอบกับข้อมูลจากแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ ๑๐ เกี่ยวกับแนวทางการพัฒนาคนในสังคมไทย และจุดเน้นของกระทรวงศึกษาธิการในการพัฒนาเยาวชนสู่ศตวรรษที่ ๒๑ จึงเกิดการทบทวนหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช ๒๕๔๔ เพื่อนำไปสู่การพัฒนาหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช ๒๕๕๑ ที่มีความเหมาะสม ชัดเจน ทั้งเป้าหมายของหลักสูตรในการพัฒนาคุณภาพผู้เรียน และ

กระบวนการนำหลักสูตรไปสู่การปฏิบัติในระดับเขตพื้นที่การศึกษาและสถานศึกษา โดยได้มีการกำหนดวิสัยทัศน์ จุดหมาย สมรรถนะสำคัญของผู้เรียน คุณลักษณะอันพึงประสงค์ มาตรฐานการเรียนรู้และตัวชี้วัดที่ชัดเจน เพื่อใช้เป็นทิศทางในการจัดทำหลักสูตร การเรียนการสอนในแต่ละระดับ นอกจากนั้นได้กำหนดโครงสร้างเวลาเรียนขั้นต่ำของแต่ละกลุ่มสาระการเรียนรู้ในแต่ละชั้นปีไว้ในหลักสูตรแกนกลาง และเปิดโอกาสให้สถานศึกษาเพิ่มเติมเวลาเรียนได้ตามความพร้อมและจุดเน้น อีกทั้งได้ปรับกระบวนการวัดและประเมินผลผู้เรียน เกณฑ์การจบการศึกษาแต่ละระดับ และเอกสารแสดงหลักฐานทางการศึกษาให้มีความสอดคล้องกับมาตรฐานการเรียนรู้ และมีความชัดเจนต่อการนำไปปฏิบัติ

เอกสารหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช ๒๕๕๑ นี้ จัดทำขึ้นสำหรับท้องถิ่นและสถานศึกษาได้นำไปใช้เป็นกรอบและทิศทางในการจัดทำหลักสูตรสถานศึกษา และจัดการเรียนการสอนเพื่อพัฒนาเด็กและเยาวชนไทยทุกคนในระดับการศึกษาขั้นพื้นฐานให้มีคุณภาพด้านความรู้ และทักษะที่จำเป็นสำหรับการดำรงชีวิตในสังคมที่มีการเปลี่ยนแปลง และแสวงหาความรู้เพื่อพัฒนาตนเองอย่างต่อเนื่องตลอดชีวิต

มาตรฐานการเรียนรู้และตัวชี้วัดที่กำหนดไว้ในเอกสารนี้ ช่วยทำให้หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ในทุกระดับเห็นผลคาดหวังที่ต้องการในการพัฒนาการเรียนรู้ของผู้เรียนที่ชัดเจนตลอดแนว ซึ่งจะสามารถช่วยให้หน่วยงานที่เกี่ยวข้องในระดับท้องถิ่นและสถานศึกษาร่วมกันพัฒนาหลักสูตรได้อย่างมั่นใจ ทำให้การจัดทำหลักสูตรในระดับสถานศึกษามีคุณภาพและมีความเป็นเอกภาพยิ่งขึ้น อีกทั้งยังช่วยให้เกิดความชัดเจนเรื่องการวัดและประเมินผลการเรียนรู้ และช่วยแก้ปัญหาการเทียบโอนระหว่างสถานศึกษา ดังนั้นในการพัฒนาหลักสูตรในทุกระดับตั้งแต่ระดับชาติจนกระทั่งถึงสถานศึกษา จะต้องสะท้อนคุณภาพตามมาตรฐานการเรียนรู้และตัวชี้วัดที่กำหนดไว้ในหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน รวมทั้งเป็นกรอบทิศทางในการจัดการศึกษาทุกรูปแบบ และครอบคลุมผู้เรียนทุกกลุ่มเป้าหมายในระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน

การจัดหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐานจะประสบความสำเร็จตามเป้าหมายที่คาดหวังได้ ทุกฝ่าย ที่เกี่ยวข้องทั้งระดับชาติ ชุมชน ครอบครัว และบุคคลต้องร่วมรับผิดชอบ โดยร่วมกันทำงานอย่างเป็น

ระบบ และต่อเนื่อง ในการวางแผน ดำเนินการ ส่งเสริมสนับสนุน ตรวจสอบ ตลอดจนปรับปรุงแก้ไข เพื่อพัฒนาเยาวชนของชาติไปสู่คุณภาพตามมาตรฐานการเรียนรู้ที่กำหนดไว้

วิสัยทัศน์ของหลักสูตรแกนกลาง หลักการ จุดหมาย

วิสัยทัศน์

หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน มุ่งพัฒนาผู้เรียนทุกคน ซึ่งเป็นกาลังของชาติให้เป็นมนุษย์ที่มีความสมดุลทั้งด้านร่างกาย ความรู้ คุณธรรม มีจิตสานึกในความเป็นพลเมืองไทยและพลโลก ยึดมั่นในการปกครองตามระบบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์เป็นประมุข มีความรู้และทักษะพื้นฐาน รวมทั้งเจตคติที่จำเป็นต่อการศึกษาต่อ การประกอบอาชีพ และการศึกษาตลอดชีวิต โดยมุ่งเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญบนพื้นฐานความเชื่อว่าทุกคนสามารถเรียนรู้และพัฒนาตนเองได้เต็มศักยภาพ

หลักการ

หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน มีหลักการที่สำคัญดังนี้

๑. เป็นหลักสูตรการศึกษาเพื่อความเป็นเอกภาพของชาติ มีจุดหมายและมาตรฐานการเรียนรู้ เป็นเป้าหมายสาหรับพัฒนาเด็กและเยาวชนให้มีความรู้ ทักษะ เจตคติ และคุณธรรมบนพื้นฐานองค์ความเป็นไทยควบคู่กับความเป็นสากล

๒. เป็นหลักสูตรการศึกษาเพื่อปวงชน ที่ประชาชนทุกคนมีโอกาสได้รับการศึกษาอย่างเสมอภาคและมีคุณภาพ

๓. เป็นหลักสูตรการศึกษาที่สนองการกระจายอำนาจ ให้สังคมมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาให้สอดคล้องกับสภาพและความต้องการของท้องถิ่น

๔. เป็นหลักสูตรการศึกษาที่มีโครงสร้างยืดหยุ่นทั้งด้านสาระการเรียนรู้ เวลาและการจัดการเรียนรู้

๕. เป็นหลักสูตรการศึกษาที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ

๖. เป็นหลักสูตรการศึกษาสาหรับการศึกษาในระบบ นอกระบบ และตามอัธยาศัย ครอบคลุมทุกกลุ่มเป้าหมาย สามารถเทียบโอนผลการเรียนรู้ และประสบการณ์

จุดหมาย

หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน มุ่งพัฒนาผู้เรียนให้เป็นคนดี มีปัญญา มีความสุข มีศักยภาพในการศึกษาต่อ และประกอบอาชีพ จึงกำหนดเป็นจุดหมายเพื่อให้เกิดกับผู้เรียน เมื่อจบการศึกษาขั้นพื้นฐาน ดังนี้

๑. มีคุณธรรม จริยธรรม และค่านิยมที่พึงประสงค์ เห็นคุณค่าของตนเอง มีวินัยและปฏิบัติตนตามหลักธรรมของพระพุทธศาสนา หรือศาสนาที่ตนนับถือ ยึดหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง

๒. มีความรู้อันเป็นสากลและมีความสามารถในการสื่อสาร การคิด การแก้ปัญหา การใช้เทคโนโลยี และมีทักษะชีวิต

๓. มีสุขภาพกายและสุขภาพจิตที่ดี มีสุขนิสัยและรักการออกกาลังกาย

๔. มีความรักชาติ มีจิตสานึกในความเป็นพลเมืองไทยและพลโลก ยึดมั่นในวิถีชีวิตและการปกครองตามระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์เป็นประมุข

๕. มีจิตสานึกในการอนุรักษ์วัฒนธรรมและภูมิปัญญาไทย การอนุรักษ์และพัฒนาสิ่งแวดล้อม มีจิตสาธารณะที่มุ่งทำประโยชน์และสร้างสิ่งที่ดีงามในสังคม และอยู่ร่วมกันในสังคมอย่างมีความสุข

วิสัยทัศน์ของโรงเรียน

พร้อมรับการกระจายอำนาจ ขยายโอกาสทางการศึกษา จัดหลักสูตรพัฒนาความคิด
ปลูกจิตสำนึกคุณธรรม น้อมนำเศรษฐกิจพอเพียง พร้อมเพรียงเทคโนโลยี
บุคลากรทุกฝ่ายมีส่วนร่วม

วิสัยทัศน์ของหลักสูตรสถานศึกษา

หลักสูตรสถานศึกษา มุ่งพัฒนาผู้เรียนทุกคน ซึ่งเป็นกำลังของชาติให้เป็นมนุษย์ที่มีความสมดุลทั้งด้านร่างกาย จิตใจ ความรู้ คุณธรรม มีจิตสำนึกในความเป็นพลเมืองไทยและเป็นพลโลก ยึดมั่นในการปกครองตามระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข มีความรู้และทักษะพื้นฐาน รักษาไว้ซึ่ง

ภูมิปัญญา รวมทั้ง เจตคติ ที่จำเป็นต่อการศึกษาต่อ การประกอบอาชีพและการศึกษาตลอดชีวิต โดยมุ่งเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญบนพื้นฐานความเชื่อว่า ทุกคนสามารถเรียนรู้และพัฒนาตนเองได้เต็มตามศักยภาพ

เป้าหมายในการจัดการศึกษา

การจัดการศึกษาของโรงเรียนบ้านเหล่าภูมีคำธาตุ เป็นการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐาน กล่าวคือจัดการศึกษาให้กับผู้เรียน ๙ ปี (ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๑ ถึงมัธยมศึกษาปีที่ ๓) มีเป้าหมายในการจัดการศึกษาให้กับผู้เรียน ดังนี้

๑. จัดสถานศึกษาให้เป็นแหล่งการเรียนรู้อย่างต่อเนื่อง และพัฒนาสถานศึกษาให้ก้าวหน้า เพื่อตอบสนองการเรียนรู้ของผู้เรียน และชุมชน

๒. จัดพัฒนาผู้เรียนให้มีความรู้ ความสามารถเป็นไปตามหลักสูตรที่กำหนดและสามารถนำความรู้ใช้พัฒนาศักยภาพของตนเองและการศึกษาต่อ

๓. ให้ผู้เรียนสามารถพัฒนาตนเองทั้งด้านร่างกาย จิตใจ อารมณ์ สังคม และสติปัญญา ให้มีความสมบูรณ์ เหมาะสมกับวัย และดำรงชีวิตอยู่ในสังคมอย่างเป็นสุข

๔. ส่งเสริมการเรียนรู้ของผู้ด้อยโอกาส สามารถเรียนรู้ได้อย่างเหมาะสม และพัฒนาตนเองให้เต็มตามศักยภาพ

๕. ส่งเสริมการนำความรู้ ประสบการณ์และสมรรถนะที่สำคัญตามหลักสูตรไปใช้ในการดำเนินวิถีชีวิต การประกอบอาชีพที่สุจริต ตามความถนัดและความสนใจของแต่ละบุคคล

๖. ส่งเสริมให้ผู้เรียนเป็นผู้ที่มีคุณธรรม จริยธรรม ค่านิยมที่ดีและมีคุณลักษณะอันพึงประสงค์ เหมาะสม และภาคภูมิใจในภูมิปัญญาและความเป็นไทย

๗. ส่งเสริมและสนับสนุนให้ผู้เรียนมีความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ และแสดงออกอย่างอิสระ โดยไม่ขัดต่อขนบธรรมเนียม ประเพณี และศีลธรรมอันดีงาม

จุดมุ่งหมายของหลักสูตร

หลักสูตรสถานศึกษาของโรงเรียนเป็นหลักสูตรที่มุ่งเน้นให้พัฒนาผู้เรียนให้เป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์ทั้งด้านร่างกาย จิตใจ อารมณ์ สังคม รู้จักใช้ความรู้ในการพัฒนาตนเอง ให้เกิดคุณธรรม จริยธรรม ค่านิยม และคุณลักษณะอันพึงประสงค์ โดยมีจุดมุ่งหมาย ดังนี้

๑. เพื่อให้ผู้เรียนมีความรู้ ความสามารถทางวิชาการ รู้จักคิดวิเคราะห์และการแก้ปัญหาอย่างมีระบบ ตลอดจนสามารถแสวงหาความรู้ด้วยตนเองอย่างต่อเนื่อง

๒. เพื่อให้ผู้เรียนมีความรู้ ความสามารถทางเทคโนโลยีและนำมาใช้ในการพัฒนาศักยภาพของตนเอง ทั้งการสื่อสารและการบริหารจัดการอย่างเหมาะสม

๓. เพื่อส่งเสริมให้ผู้เรียนได้นำความรู้ ความสามารถไปใช้ในการประกอบอาชีพตามความถนัดและสามารถศึกษาต่อได้อย่างเหมาะสม มีประสิทธิผลและประสิทธิภาพ

๔. เพื่อให้ผู้เรียนมีสุขภาพอนามัยที่แข็งแรง สมบูรณ์ทั้งด้านร่างกายและจิตใจ มีสุนทรียภาพทางด้านดนตรี กีฬา ศิลปะ รวมทั้งสามารถอยู่ร่วมกับผู้อื่นได้อย่างมีความสุข

๕. ส่งเสริมคุณธรรม จริยธรรม และค่านิยมในเอกลักษณ์ไทย รวมทั้งมีคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของความเป็นคนไทย

๖. ส่งเสริมให้ผู้เรียนยึดมั่นในการปกครองระบอบประชาธิปไตย อันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นพระประมุข มีความภาคภูมิใจในความเป็นไทยและบรรพบุรุษของไทย

๗. สร้างจิตสำนึกให้ผู้เรียนได้รู้จักรณรงค์ ป้องกันและอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติ สิ่งแวดล้อม รวมทั้งศิลปวัฒนธรรม ขนบธรรมเนียมประเพณีอันดีของชุมชน ท้องถิ่นและชาติไทย ตลอดจนมีความภูมิใจในภูมิปัญญาไทยและสากล

สมรรถนะสำคัญของผู้เรียน และคุณลักษณะอันพึงประสงค์

ในการพัฒนาผู้เรียนให้สอดคล้องกับหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช ๒๕๕๑ และหลักสูตรสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน โรงเรียนบ้านเหล่าภูมีคำธาตุ พุทธศักราช ๒๕๕๓ เพื่อมุ่งเน้นพัฒนาผู้เรียนให้มีคุณภาพตามมาตรฐานที่กำหนด ซึ่งจะช่วยให้ผู้เรียนเกิดสมรรถนะสำคัญและคุณลักษณะอันพึงประสงค์ ดังนี้

สมรรถนะสำคัญของผู้เรียน

หลักสูตรสถานศึกษา ได้กำหนดสมรรถนะที่สำคัญสอดคล้องกับหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน เพื่อมุ่งให้ผู้เรียนเกิดสมรรถนะสำคัญ ๕ ประการ ดังนี้

๑. ความสามารถในการสื่อสาร เป็นความสามารถในการรับและส่งสาร มีวัฒนธรรมในการใช้ภาษาถ่ายทอดความคิด ความรู้ความเข้าใจ ความรู้สึก และทัศนะของตนเองเพื่อแลกเปลี่ยนข้อมูลข่าวสารและประสบการณ์อันจะเป็นประโยชน์ต่อการพัฒนาตนเองและสังคม รวมทั้งการเจรจาต่อรองเพื่อขจัดและลดปัญหาความขัดแย้งต่าง ๆ การเลือกรับหรือไม่รับข้อมูลข่าวสารด้วยหลักเหตุผลและความถูกต้อง ตลอดจนการเลือกใช้วิธีการสื่อสาร ที่มีประสิทธิภาพโดยคำนึงถึงผลกระทบที่มีต่อตนเองและสังคม

๒. ความสามารถในการคิด เป็นความสามารถในการคิดวิเคราะห์ การคิดสังเคราะห์ การคิด อย่างสร้างสรรค์ การคิดอย่างมีวิจารณญาณ และการคิดเป็นระบบ เพื่อนำไปสู่การสร้างองค์ความรู้หรือสารสนเทศเพื่อการตัดสินใจเกี่ยวกับตนเองและสังคมได้อย่างเหมาะสม

๓. ความสามารถในการแก้ปัญหา เป็นความสามารถในการแก้ปัญหาและอุปสรรคต่าง ๆ ที่เผชิญได้อย่างถูกต้องเหมาะสมบนพื้นฐานของหลักเหตุผล คุณธรรมและข้อมูลสารสนเทศ เข้าใจความสัมพันธ์และการเปลี่ยนแปลงของเหตุการณ์ต่าง ๆ ในสังคม แสวงหาความรู้ ประยุกต์ความรู้มาใช้ในการป้องกันและแก้ไขปัญหา และมีการตัดสินใจที่มีประสิทธิภาพโดยคำนึงถึงผลกระทบที่เกิดขึ้น ต่อตนเอง สังคมและสิ่งแวดล้อม

๔. ความสามารถในการใช้ทักษะชีวิต เป็นความสามารถในการนำกระบวนการต่าง ๆ ไปใช้ในการดำเนินชีวิตประจำวัน การเรียนรู้ด้วยตนเอง การเรียนรู้อย่างต่อเนื่อง การทำงาน และการอยู่ร่วมกันในสังคมด้วยการสร้างเสริมความสัมพันธ์อันดีระหว่างบุคคล การจัดการปัญหาและความขัดแย้งต่าง ๆ อย่างเหมาะสม การปรับตัวให้ทันกับการเปลี่ยนแปลงของสังคมและสภาพแวดล้อม และการรู้จักหลีกเลี่ยงพฤติกรรมไม่พึงประสงค์ที่ส่งผลกระทบต่อตนเองและผู้อื่น

๕. ความสามารถในการใช้เทคโนโลยี เป็นความสามารถในการเลือกและใช้ เทคโนโลยีด้านต่าง ๆ และมีทักษะกระบวนการทางเทคโนโลยี เพื่อการ

พัฒนาตนเองและสังคม ในด้านการเรียนรู้ การสื่อสาร การทำงาน การแก้ปัญหาอย่างสร้างสรรค์ ถูกต้อง เหมาะสม และมีคุณธรรม

คุณลักษณะที่พึงประสงค์

คุณลักษณะอันพึงประสงค์ เป็นเรื่องที่สำคัญที่สถานศึกษาจะต้องสร้างความเป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์ให้กับผู้เรียน และเป็นเป้าหมายที่สำคัญเรื่องหนึ่งในการจัดการศึกษาของโรงเรียน ซึ่งคุณลักษณะที่พึงประสงค์ดังกล่าว ควรต้องสอดคล้องกับคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช ๒๕๕๑ ที่กำหนดไว้ ดังนั้น โรงเรียนบ้านเหล่าภูมีคำธาตุ จึงได้กำหนดคุณลักษณะที่พึงประสงค์ ดังต่อไปนี้

๑. รักชาติ ศาสน์ กษัตริย์ หมายถึง การปฏิบัติตนในการรัก หวงแหน ภาคภูมิใจในความเป็นชาติไทย ปฏิบัติตนตามหลักศาสนา รัก เคารพและเทิดทูนสถาบันพระมหากษัตริย์ และร่วมกิจกรรมสำคัญเกี่ยวกับชาติ ศาสนา และพระมหากษัตริย์

๒. ซื่อสัตย์สุจริต หมายถึง การปฏิบัติตนตรงต่อความเป็นจริง ตรงไปตรงมาทั้งกาย วาจา ใจ ต่อตนเองและผู้อื่น

๓. มีวินัย หมายถึง การปฏิบัติตนตามกฎ ระเบียบ ข้อปังคับ และข้อตกลงต่างๆ ในสังคม ปฏิบัติงานตามหน้าที่ของตนเอง ตรงต่อเวลา และเคารพสิทธิของผู้อื่น ยอมรับผลการกระทำของตนเองด้วยความยินดีและเต็มใจ

๔. ใฝ่เรียนรู้ หมายถึง การปฏิบัติตนด้วยความกระตือรือร้น ตั้งใจ มุ่งมั่นในการเรียน ใช้เวลาว่างให้เป็นประโยชน์ สืบค้นข้อมูลจากแหล่งการเรียนรู้ทั้งภายในและภายนอกโรงเรียน จดบันทึก สรุป องค์ความรู้ สามารถถ่ายทอดและเผยแพร่องค์ความรู้ได้

๕. อยู่อย่างพอเพียง หมายถึง การปฏิบัติตนในความเป็นอยู่โดยใช้ทรัพยากรต่างๆ ทั้งของตนเองและส่วนรวมอย่างพอประมาณ มีเหตุผลและระมัดระวังเพื่อให้เกิดประโยชน์สูงสุดและคุ้มค่า

๖. มุ่งมั่นในการทำงาน หมายถึง การปฏิบัติตนในการทำงานด้วยความอุตสาหะ เพียรพยายาม ทำหน้าที่การงานอย่างต่อเนื่อง สม่ำเสมอ ด้วยความอดทนเพื่อให้เกิดความสำเร็จในงาน

๗. รักความเป็นไทย หมายถึง การปฏิบัติตนที่แสดงถึงความรัก หวงแหน และอนุรักษ์ขนบธรรมเนียมประเพณี ศิลปวัฒนธรรมไทย มีความภูมิใจในความเป็นไทย ใช้ภาษาไทยอย่างถูกต้อง

ใช้สินค้าไทย และนำภูมิปัญญาไทยมาใช้ในชีวิตประจำวัน มีส่วนร่วมในการสืบทอดและเผยแพร่สิ่งที่แสดงถึงความเป็นไทย

๘. มีจิตสาธารณะ หมายถึง การปฏิบัติตนในการมีส่วนร่วมรับผิดชอบและช่วยเหลือในภารกิจ เหตุการณ์ หรือสิ่งที่จะก่อให้เกิดผลได้ ผลเสีย แก่ประชาชนทั่วไปในชุมชนและสังคม ด้วยความตระหนัก สมัครใจ และพึงพอใจ

โครงสร้างหลักสูตรสถานศึกษา

๑. ระดับชั้นเรียน แบ่งเป็น
- ๑.๑ ระดับประถมศึกษาปีที่ ๑ - ๖
- ๑.๒ ระดับมัธยมศึกษาปีที่ ๑ – ๓

๒. สาระการเรียนรู้ แบ่งเป็น ๘ กลุ่มสาระ ดังนี้
- ๒.๑ กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย
- ๒.๒ กลุ่มสาระการเรียนรู้คณิตศาสตร์
- ๒.๓ กลุ่มสาระการเรียนรู้วิทยาศาสตร์
- ๒.๔ กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม
- ๒.๕ กลุ่มสาระการเรียนรู้สุขศึกษาและพลศึกษา
- ๒.๖ กลุ่มสาระการเรียนรู้ศิลปะ
- ๒.๗ กลุ่มสาระการเรียนรู้การงานอาชีพและเทคโนโลยี
- ๒.๘ กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาต่างประเทศ

๓. กิจกรรมพัฒนาผู้เรียน กิจกรรมพัฒนาผู้เรียน มุ่งให้ผู้เรียนได้พัฒนาตนเองตามศักยภาพ
พัฒนาอย่างรอบด้านเพื่อความเป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์ ทั้งร่างกาย สติปัญญา อารมณ์ และสังคม
เสริมสร้างให้เป็นผู้มีศีลธรรม จริยธรรม มีระเบียบวินัย ปลูกฝังและสร้างจิตสานึกของการทาประโยชน์
เพื่อสังคม สามารถจัดการตนเองได้ และอยู่ร่วมกับผู้อื่นอย่างมีความสุข แบ่งเป็น ๓ ลักษณะ ดังนี้

๓.๑ กิจกรรมแนะแนว เป็นกิจกรรมที่ส่งเสริมและพัฒนาผู้เรียนให้รู้จักตนเอง
รู้รักษ์สิ่งแวดล้อม สามารถคิดตัดสินใจ คิดแก้ปัญหา กำหนดเป้าหมาย วางแผนชีวิตทั้งด้านการเรียน และอาชีพ สามารถปรับตนได้อย่าง

เหมาะสม นอกจากนี้ยังช่วยให้ครูรู้จักและเข้าใจผู้เรียน ทั้งยังเป็นกิจกรรมที่ช่วยเหลือและให้คำปรึกษาแก่ผู้ปกครองในการมีส่วนร่วมพัฒนาผู้เรียน

๓.๒ กิจกรรมนักเรียน เป็นกิจกรรมที่มุ่งพัฒนาความมีระเบียบวินัย ความเป็นผู้นาผู้ตามที่ดี มีความรับผิดชอบ มีทักษะในการทางานร่วมกัน การรู้จักแก้ปัญหา การตัดสินใจที่เหมาะสม ความมีเหตุผล การช่วยเหลือแบ่งปันกัน เอื้ออาทร และสมานฉันท์ โดยจัดให้สอดคล้องกับความสามารถ ความถนัดและความสนใจของผู้เรียน ให้ได้ปฏิบัติด้วยตนเองในทุกขั้นตอน ได้แก่ การศึกษาวิเคราะห์วางแผน ปฏิบัติตามแผน ประเมินและปรับปรุงการทางาน เน้นการทางานร่วมกันเป็นกลุ่ม ตามความเหมาะสมและสอดคล้องกับวุฒิภาวะของผู้เรียน บริบทของสถานศึกษาและท้องถิ่น กิจกรรมนักเรียนในหลักสูตรสถานศึกษาโรงเรียนบ้านเหล่าภูมีคำธาตุ พุทธศักราช ๒๕๕๓ ตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช ๒๕๕๑ ประกอบด้วย

๓.๒.๑ กิจกรรมลูกเสือ – ยุวกาชาด

๓.๒.๒ กิจกรรมชุมนุม

๓.๓ กิจกรรมเพื่อสังคมและสาธารณประโยชน์ เป็นกิจกรรมที่ส่งเสริมให้ผู้เรียนบาเพ็ญตนให้เป็นประโยชน์ต่อสังคม ชุมชน และท้องถิ่นตามความสนใจในลักษณะอาสาสมัคร เพื่อแสดงถึงความรับผิดชอบ ความดีงาม ความเสียสละต่อสังคม มีจิตสาธารณะ

๔. เวลาเรียน

ระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ ๑ – ๖ จัดเวลาเรียน ๒๕ ชั่วโมง / สัปดาห์

ระดับมัธยมศึกษาปีที่ ๑– ๓ จัดเวลาเรียนไว้ ๓๐ ชั่วโมง / สัปดาห์

๕. โครงสร้างเวลาเรียน

หลักสูตรสถานศึกษาขั้นพื้นฐานโรงเรียนกำหนดกรอบโครงสร้างเวลาเรียน ดังนี้

<table>
<tr><th rowspan="3">กลุ่มสาระการเรียนรู้/
กิจกรรม</th><th colspan="9">เวลาเรียน</th></tr>
<tr><th colspan="6">ระดับประถมศึกษา</th><th colspan="3">ระดับมัธยมศึกษาตอนต้น</th></tr>
<tr><th>ป.๑</th><th>ป.๒</th><th>ป.๓</th><th>ป.๔</th><th>ป.๕</th><th>ป.๖</th><th>ม.๑</th><th>ม.๒</th><th>ม.๓</th></tr>
<tr><td>* กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย</td><td>๒๐๐</td><td>๒๐๐</td><td>๒๐๐</td><td>๑๖๐</td><td>๑๖๐</td><td>๑๖๐</td><td>๑๒๐ (๓นก.)</td><td>๑๒๐ (๓นก.)</td><td>๑๒๐ (๓นก.)</td></tr>
<tr><td>คณิตศาสตร์</td><td>๒๐๐</td><td>๒๐๐</td><td>๒๐๐</td><td>๑๖๐</td><td>๑๖๐</td><td>๑๖๐</td><td>๑๒๐ (๓นก.)</td><td>๑๒๐ (๓นก.)</td><td>๑๒๐ (๓นก.)</td></tr>
<tr><td>วิทยาศาสตร์</td><td>๘๐</td><td>๘๐</td><td>๘๐</td><td>๘๐</td><td>๘๐</td><td>๘๐</td><td>๑๒๐ (๓นก.)</td><td>๑๒๐ (๓นก.)</td><td>๑๒๐ (๓นก.)</td></tr>
<tr><td>สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม</td><td>๘๐</td><td>๘๐</td><td>๘๐</td><td>๘๐</td><td>๘๐</td><td>๘๐</td><td>๑๒๐ (๓นก.)</td><td>๑๒๐ (๓นก.)</td><td>๑๒๐ (๓นก.)</td></tr>
<tr><td>ประวัติศาสตร์</td><td>๔๐</td><td>๔๐</td><td>๔๐</td><td>๔๐</td><td>๔๐</td><td>๔๐</td><td>๔๐ (๑นก.)</td><td>๔๐ (๑นก.)</td><td>๔๐ (๑นก.)</td></tr>
<tr><td>สุขศึกษาและพลศึกษา</td><td>๘๐</td><td>๘๐</td><td>๘๐</td><td>๘๐</td><td>๘๐</td><td>๘๐</td><td>๘๐ (๒นก.)</td><td>๘๐ (๒นก.)</td><td>๘๐ (๒นก.)</td></tr>
<tr><td>ศิลปะ</td><td>๘๐</td><td>๘๐</td><td>๘๐</td><td>๘๐</td><td>๘๐</td><td>๘๐</td><td>๘๐ (๒นก.)</td><td>๘๐ (๒นก.)</td><td>๘๐ (๒นก.)</td></tr>
<tr><td>การงานอาชีพและเทคโนโลยี</td><td>๔๐</td><td>๔๐</td><td>๔๐</td><td>๘๐</td><td>๘๐</td><td>๘๐</td><td>๘๐ (๒นก.)</td><td>๘๐ (๒นก.)</td><td>๘๐ (๒นก.)</td></tr>
<tr><td>ภาษาต่างประเทศ</td><td>๔๐</td><td>๔๐</td><td>๔๐</td><td>๘๐</td><td>๘๐</td><td>๘๐</td><td>๑๒๐ (๓นก.)</td><td>๑๒๐ (๓นก.)</td><td>๑๒๐ (๓นก.)</td></tr>
<tr><td>รวมเวลาเรียน(พื้นฐาน)</td><td>๘๔๐</td><td>๘๔๐</td><td>๘๔๐</td><td>๘๔๐</td><td>๘๔๐</td><td>๘๔๐</td><td>๘๘๐ (๒๑นก.)</td><td>๘๘๐ (๒๑นก.)</td><td>๘๘๐ (๑นก.)</td></tr>
<tr><td rowspan="4">* กิจกรรมพัฒนาผู้เรียน</td><td colspan="6">แนะแนว ๓๐ ชม./ปี</td><td rowspan="4">แนะแนว ๒๕ ชม./ปี</td><td rowspan="4">ลส. – ยุว ๔๐ ชม./ปี</td><td rowspan="4">ชุมนุม ๔๐ ชม./ปี</td><td rowspan="4">จิตสาธารณะ ๑๕ ชม./ปี</td></tr>
<tr><td colspan="6">ลูกเสือ – ยุวกาชาด ๔๐ ชม./ปี</td></tr>
<tr><td colspan="6">ชุมนุม ๔๐ ชม./ปี</td></tr>
<tr><td colspan="6">จิตสาธารณะ ๑๐ ชม./ปี</td></tr>
<tr><td>* รายวิชา/กิจกรรมที่สถานศึกษาจัดเพิ่มเติมตามความพร้อมและจุดเน้น</td><td colspan="3">ภาษาไทย ๔๐ ชั่วโมง</td><td colspan="3">การงานอาชีพและเทคโนโลยี (คอมพิวเตอร์) ๔๐ ชั่วโมง</td><td colspan="3">- ภาษาไทย ๔๐ ชั่วโมง
- คณิตศาสตร์ ๔๐ ชั่วโมง
- วิทยาศาสตร์ ๔๐ ชั่วโมง
- ท้องถิ่นของเรา ๔๐ ชั่วโมง
- คอมพิวเตอร์ ๔๐ ชั่วโมง</td></tr>
<tr><td>รวมเวลาเรียนทั้งหมด</td><td colspan="6">ไม่เกิน ๑,๐๐๐ ชั่วโมง/ปี</td><td colspan="3">๑,๒๐๐ ชั่วโมง/ปี</td></tr>
</table>

สาระการเรียนรู้

สาระการเรียนรู้ ประกอบด้วย องค์ความรู้ ทักษะหรือกระบวนการเรียนรู้ และคุณลักษณะ อันพึงประสงค์ ซึ่งกำหนดให้ผู้เรียนทุกคนในระดับการศึกษาขั้นพื้นฐานจำเป็นต้องเรียนรู้ โดยแบ่งเป็น ๘ กลุ่มสาระการเรียนรู้ ดังนี้

คุณภาพของผู้เรียนระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน

ความสำคัญและความเป็นมาของกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน

หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช ๒๕๕๑ มุ่งพัฒนาผู้เรียนทุกคนซึ่งเป็นกำลังของชาติให้เป็นมนุษย์ที่มีความสมดุลทั้งด้านร่างกาย ความรู้ คุณธรรม มีจิตสำนึกในความเป็นพลเมืองไทยและพลเมืองโลก ยึดมั่นในการปกครองตามระบบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์เป็นประมุข มีความรู้และทักษะพื้นฐาน รวมทั้งเจตคติที่จำเป็นต่อการศึกษาการประกอบอาชีพและการศึกษาตลอดชีวิต โดยมุ่งเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญบนพื้นฐานความเชื่อว่าทุกคนสามารถเรียนรู้และพัฒนาตนเองได้เต็มตามศักยภาพ การพัฒนาที่สำคัญ คือ การพัฒนาที่สมดุลอย่างเป็นองค์รวมทุกด้านเพื่อความเป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์ มีพื้นฐานทางจริยศาสตร์ความเป็นคนดีทั้งร่างกาย สติปัญญา อารมณ์และสังคม ผู้เรียนทุกคนในระดับการศึกษาขั้นพื้นฐานต้องสร้างองค์ความรู้ ทักษะหรือกระบวนการเรียนรู้ และคุณลักษณะอันพึงประสงค์จึงจำเป็นต้องเรียน ๘ กลุ่มสาระการเรียนรู้ และกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนซึ่งเป็นการบูรณาการองค์ความรู้ ทักษะและเจตคติที่เกิดจากการเรียนรู้

ด้วยเหตุดังกล่าว กิจกรรมพัฒนาผู้เรียน จึงเป็นส่วนหนึ่งของหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช ๒๕๕๑ ที่ช่วยให้ผู้เรียนได้นำองค์ความรู้ ทักษะจากการเรียนรู้และประสบการณ์ของผู้เรียนมาปฏิบัติกิจกรรมพัฒนาตนเองเพื่อเป็นคนดี มีคุณธรรมจริยธรรม มีวินัย และมีจิตสำนึกสาธารณะที่ดีงาม

กิจกรรมพัฒนาผู้เรียนตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช ๒๕๕๑ ประกอบด้วยกิจกรรม ๓ ลักษณะ ดังนี้

1. **กิจกรรมแนะแนว**

เป็นกิจกรรมที่ส่งเสริมและพัฒนาผู้เรียนให้รู้จักตนเอง รู้รักษ์สิ่งแวดล้อม สามารถคิด ตัดสินใจ คิดแก้ปัญหา กำหนดเป้าหมาย วางแผนชีวิตทั้งด้านการเรียน และอาชีพ สามารถปรับตนได้อย่างเหมาะสม นอกจากนี้ยังช่วยให้ครูรู้จักและเข้าใจผู้เรียน ทั้งยังเป็นกิจกรรมที่ช่วยเหลือและให้คำปรึกษาแก่ผู้ปกครองในการมีส่วนร่วมพัฒนาผู้เรียน

2. **กิจกรรมนักเรียน**

เป็นกิจกรรมที่มุ่งพัฒนาความมีระเบียบวินัย ความเป็นผู้นำ ผู้ตามที่ดี ความ
รับผิดชอบ การทำงานร่วมกัน การรู้จักแก้ปัญหา การตัดสินใจที่เหมาะสม ความมีเหตุผล การช่วยเหลือแบ่งปันเอื้ออาทรและสมานฉันท์ โดยจัดให้สอดคล้องกับความสามารถ ความถนัด และความสนใจของผู้เรียน ให้ได้ปฏิบัติด้วยตนเองในทุกขั้นตอน ได้แก่ การศึกษาวิเคราะห์ วางแผน ปฏิบัติตามแผน ประเมิน และปรับปรุงการทำงาน เน้นการทำงานร่วมกันเป็นกลุ่มตามความเหมาะสมและสอดคล้องกับวุฒิภาวะของผู้เรียนและบริบทของสถานศึกษาและท้องถิ่น กิจกรรมประกอบด้วย

กิจกรรมลูกเสือ เนตรนารี ยุวกาชาด ผู้บำเพ็ญประโยชน์

กิจกรรมชุมนุม ชมรม

3. **กิจกรรมเพื่อสังคมและสาธารณประโยชน์**

เป็นกิจกรรมที่ส่งเสริมให้ผู้เรียนบำเพ็ญตนให้เป็นประโยชน์ต่อสังคม ชุมชน และ
ท้องถิ่นตามความสนใจในลักษณะอาสาสมัคร เพื่อแสดงถึงความรับผิดชอบ ความดีงาม ความเสียสละต่อสังคม และการมีจิตสาธารณะ

วิสัยทัศน์กิจกรรมพัฒนาผู้เรียน

กิจกรรมพัฒนาผู้เรียน มุ่งให้ผู้เรียนได้พัฒนาตนเองตามศักยภาพ พัฒนาอย่างรอบด้านเพื่อความเป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์ทั้งร่างกาย สติปัญญา อารมณ์ และสังคม เสริมสร้างให้เป็นผู้สีศีลธรรม จริยธรรม มีระเบียบวินัย ปลูกฝังและสร้างจิตสำนึกของการทำประโยชน์เพื่อสังคม สามารถจัดการตนเองได้และอยู่ร่วมกับผู้อื่นอย่างมีความสุข

พันธกิจกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน

๑. มีการกำหนดเป้าหมายของการจัดกิจกรรมที่ชัดเจน เป็นรูปธรรม และครอบคลุม

๒. เป็นกิจกรรมที่ผู้เรียนได้พัฒนาตนเองอย่างรอบด้านเต็มตามศักยภาพตามความสนใจ ความถนัด ความต้องการ และเหมาะสมกับวัยและวุฒิภาวะ

๓. เป็นกิจกรรมที่ปลูกฝังและส่งเสริมจิตสำนึกในการบำเพ็ญตนให้เป็นประโยชน์ต่อสังคมในลักษณะต่าง ๆ ที่สอดคล้องกับวิถีชีวิต ประเพณี และวัฒนธรรมอย่างต่อเนื่องและสม่ำเสมอ

๔. เป็นกิจกรรมที่ยึดหลักการมีส่วนร่วม โดยเปิดโอกาสให้ครู พ่อแม่ ผู้ปกครอง ผู้นำชุมชน และหน่วยงานอื่น มีส่วนร่วมในการจัดกิจกรรม

เป้าหมาย

การจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนมุ่งพัฒนาให้ผู้เรียนเกิดสมรรถนะสำคัญ ๕ ประการ ได้แก่ ความสามารถในการสื่อสาร ความสามารถในการคิด ความสามารถในการแก้ปัญหา ความสามารถในการใช้ทักษะชีวิต และความสามารถในการใช้เทคโนโลยี และคุณลักษณะอันพึงประสงค์ ๘ ประการ ได้แก่ รักชาติ ศาสน์ กษัตริย์ ซื่อสัตย์สุจริต มีวินัย ใฝ่เรียนรู้ อยู่อย่างพอเพียง มุ่งมั่นในการทำงาน รักความเป็นไทย และมีจิตสาธารณะ ตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช ๒๕๕๑

กิจกรรมแนะแนว

การจัดกิจกรรมแนะแนวมีวัตถุประสงค์เพื่อพัฒนาผู้เรียนให้บรรลุตามวัตถุประสงค์
ตามที่สถานศึกษากำหนดและตอบสนองจุดมุ่งหมายของหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน
พุทธศักราช ๒๕๕๑ โรงเรียนจัดกิจกรรมให้ครอบคลุมขอบข่ายการจัดกิจกรรมแนะแนวทั้งด้านการศึกษาด้านการงาน และอาชีพ ด้านชีวิตและสังคม ดังนี้

1. การจัดกิจกรรมแนะแนวด้านการศึกษา มุ่งให้ผู้เรียนได้พัฒนาตนเองในด้าน

การเรียนอย่างเต็มตามศักยภาพ รู้จักแสวงหาและใช้ข้อมูลประกอบการวางแผนการเรียน การศึกษาต่อได้อย่างมีประสิทธิภาพ มีเทคนิค วิธีการและทักษะการเรียนรู้ มีนิสัยใฝ่รู้ ใฝ่เรียนและสามารถวางแผนการเรียน การศึกษาต่อได้อย่างเหมาะสมกับตนเอง

2. การจัดกิจกรรมแนะแนวด้านการงานและอาชีพ มุ่งให้ผู้เรียนได้รู้จักตนเองในทุกด้าน รู้โลกของงานอาชีพอย่างหลากหลาย มีเจตคติที่ดีและทักษะพื้นฐานที่จำเป็นในอาชีพ มีการเตรียมตัวสู่อาชีพ ตลอดจนมีการพัฒนางานอาชีพตามที่ตนเองถนัดและสนใจ
3. การจัดกิจกรรมด้านชีวิตและสังคม มุ่งให้ผู้เรียนรู้จักและเข้าใจตนเอง รักและเห็นคุณค่าในตนเองและผู้อื่น มีวุฒิภาวะทางอารมณ์ มีเจตคติที่ดีต่อการมีชีวิตที่ดีมีคุณภาพ มีทักษะในการดำเนินชีวิตและสามารถปรับตัวให้ดำรงชีวิตอยู่ในสังคมได้อย่างมีความสุข

วัตถุประสงค์ของกิจกรรมแนะแนว

การจัดกิจกรรมแนะแนวมีวัตถุประสงค์ที่สำคัญดังนี้

1. เพื่อให้ผู้เรียนค้นพบความถนัด ความสามารถ ความสนใจของตนเอง รักและเห็นคุณค่าในตนเองและผู้อื่น

2. เพื่อให้ผู้เรียนรู้จักการแสวงหาความรู้จากข้อมูล ข่าวสาร แหล่งเรียนรู้ ทั้งด้านการ
ศึกษา อาชีพ ส่วนตัว สังคม เพื่อนำไปใช้ในการวางแผนเลือก
แนวทางการศึกษา อาชีพได้เหมาะสมสอดคล้องกับศักยภาพของตนเอง
3. เพื่อให้ผู้เรียนได้พัฒนาบุคลิกภาพและปรับตัวอยู่ในสังคมได้อย่างมีความสุข
4. เพื่อให้ผู้เรียน มีความรู้มีทักษะ มีความคิดสร้างสรรค์ในงานอาชีพและมีเจตคติ
ที่ดีต่ออาชีพสุจริต
5. เพื่อให้ผู้เรียนมีค่านิยมที่ดีงามในการดำเนินชีวิต เสริมสร้างวินัย คุณธรรมและ
จริยธรรม แก่ผู้เรียน
6. เพื่อให้ผู้เรียนมีจิตสำนึกในการับผิดชอบต่อตนเอง ครอบครัว สังคม และ
ประเทศชาติ

หลักการจัดกิจกรรมแนะแนว

การจัดกิจกรรมแนะแนวมีหลักการ ดังนี้

1. จัดกิจกรรมให้สอดคล้องกับสภาพปัญหา ความต้องการ ความสนใจและ
ธรรมชาติของผู้เรียน
2. จัดกิจกรรมให้สอดคล้องกับวิสัยทัศน์ของสถานศึกษาที่ต้องสนองตอบจุดหมาย
ของหลักสูตรกาดรศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช ๒๕๔๔
3. จัดกิจกรรมเพื่อผู้เรียนทุกคน โดยครอบคลุมด้านการศึกษา การงาน และอาชีพ
ชีวิต และสังคม
4. จัดกิจกรรมที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ โดยผู้เรียนมีอิสระในการคิดและตัดสินใจ

5. จัดกิจกรรมที่เน้นให้ผู้เรียน เรียนรู้ด้วยตนเองให้มากที่สุด ด้วยการปฏิบัติจนเกิด

ทักษะหรือการเรียนรู้

6. ให้ครูทุกคนมีส่วนร่วมในการจัดกิจกรรม โดยครูแนะแนวทำหน้าที่เป็นพี่เลี้ยง

และประสานงาน

ลักษณะของกิจกรรมแนะแนว

กิจกรรมการแนะแนวเป็นกิจกรรมที่มีลักษณะสำคัญ ดังต่อไปนี้

1. เปิดโอกาสให้ผู้เรียนได้ค้นพบความถนัด ความสามารถและความสนใจของ

ผู้เรียน

2. สนับสนุนส่งเสริมให้ผู้เรียนได้รับข้อมูลข่าวสารด้านการศึกษา การงานอาชีพ

ชีวิตและสังคม เพื่อใช้ในการวางแผนการเรียน การศึกษาต่อ อาชีพ ที่เหมาะกับตนเอง

3. เสริมสร้างทักษะต่าง ๆ ให้ผู้เรียนพัฒนาบุคลิกภาพและปรับตัวกับสิ่งแวดล้อม

สามารถดำเนินชีวิตได้อย่างมีความสุข

4. เสริมสร้างค่านิยมที่ดี วินัย คุณธรรม และจริยธรรม
5. เพิ่มพูนประสบการณ์เพื่อเสริมให้ผู้เรียนมีความรู้ และทักษะในวิชาการต่าง ๆ มี

ความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ มีเจตคติที่ดีต่ออาชีพ มีนิสัยรักการทำงานและสามารถเลือกอาชีพได้เหมาะสมกับตนเอง

คุณลักษณะที่พึงประสงค์ของกิจกรรมแนะแนว

กิจกรรมแนะแนวมีคุณลักษณะที่พึงประสงค์ ดังนี้

1. รักและเห็นคุณค่าในตนเองและผู้อื่น

2. รู้จักแสวงหาและใช้ข้อมูลสารสนเทศ
3. สามารถพัฒนาบุคลิกภาพและปรับตัวอยู่ในสังคมได้อย่างมีความสุข
4. มีเจตคติที่ดีต่ออาชีพสุจริต
5. มีค่านิยมที่ดี มีวินัย มีคุณธรรม จริยธรรม
6. มีจิตสำนึกรับผิดชอบต่อตนเองครอบครัว สังคมและประเทศชาติ

การกำหนด เวลาเรียน กิจกรรมแนะแนว

โครงสร้างเวลาเรียนกิจกรรมแนะแนว

ช่วงชั้น	เวลาเรียน	หมายเหตุ
ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๑ – ๓ ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๔ – ๖ ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๑ – ๓	40ชั่วโมง / ปี ๔๐ ชั่วโมง / ปี ๔๐ ชั่วโมง / ปี	๑ ชั่วโมง / สัปดาห์ ๑ ชั่วโมง / สัปดาห์ ๑ ชั่วโมง / สัปดาห์

หมายเหตุ

เวลาเรียนกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนใช้เวลาประมาณ ๒๐ % ของเวลาที่เหลือจากคณิตศาสตร์และภาษาไทยแล้ว สถานศึกษาสามารถจัดกิจกรรมอื่น ๆ ได้ตามความเหมาะสม

ตารางเวลากิจกรรมแนะแนว

ระดับ ชั้น	แนะแนวการศึกษา	แนะแนวการอาชีพ	แนะแนวการพัฒนาบุคลิกภาพ	รวมชั่วโมง

ชั้นประถมศึกษาตอนต้น ป. ๑ – ๓	๒๐	๑๐	๑๐	๔๐
ชั้นประถมศึกษาตอนต้น ป. ๔ – ๖	๒๐	๑๐	๑๐	๔๐
ชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น ม. ๑ – ๓	๒๐	๑๐	๑๐	๔๐

*/** กำหนดโดยประมาณ สามารถปรับเปลี่ยน เพิ่ม ลดเวลาได้ตามความเหมาะสม ซึ่งสอดคล้อง
กับโครงสร้างหลักสูตรสถานศึกษาทางโรงเรียน

หลักสูตรการแนะแนวการศึกษา

การแนะแนวการศึกษา มุ่งหวังให้ผู้เรียนพัฒนาเต็มศักยภาพ รู้จักแสวงหาความรู้ และการวางแผนการเรียนได้อย่างมีประสิทธิภาพ สามารถปรับตัวด้านการเรียน และการวางแผนการเรียนได้อย่างมีประสิทธิภาพ สามารถปรับตัวด้านการเรียนและมีนิสัยใฝ่รู้ใฝ่เรียน โดยมุ่งการพัฒนาผู้เรียนทุกคนให้เป็นคนดี มีปัญญา และมีความสุข ทุกคนได้รับโอกาสเท่าเทียมกันที่จะเรียนรู้โดยตลอดชีวิต และมีปัญญาเป็นทุนไว้สร้างงาน สร้างรายได้ นำประเทศให้รอดพ้นจากวิกฤติเศรษฐกิจ และสังคม โดยยึดหลักการศึกษาสร้างคน สร้างงาน และสร้างชาติ

จุดประสงค์

เพื่อให้นักเรียนเกิดลักษณะ ดังนี้

1. รู้จักตนเองทั้งในด้านความรู้ ความสามารถ ความถนัด และนิสัยการเรียนของตน
2. รู้จักโลกกว้างการศึกษา ที่เกี่ยวข้องกับตน คือการจัดการศึกษาในโรงเรียน และ

การจัดการศึกษาในระดับที่สูงขึ้น

3. สามารถวางแผนการเรียน และการศึกษาต่อได้อย่างถูกต้อง เหมาะสม

สอดคล้องกับความรู้ ความสามารถ ความถนัด และนิสัยการเรียนของตน

4. มีนิสัยใฝ่เรียนใฝ่รู้ และเกิดทักษะของการเรียน อันจะเป็นเครื่องมือในการแสวง

หา ความรู้ในโอการต่อไป

โครงสร้าง

หลักสูตรการแนะแนวการศึกษามีสาระสำคัญ แบ่งเป็น ๓ หมวด ดังแผนภูมิ ต่อไปนี้

โครงสร้างการแนะแนวทางการศึกษา กำหนดสาระการเรียนรู้ เป็น ๓ สาระ คือ

สาระที่ ๑ การรู้จักตนเอง แบ่งเป็น ๓ หน่วยประกอบด้วย

หน่วยที่ ๑ การรู้จักตนเองด้านความรู้ ความสามารถทางการเรียน

หน่วยที่ ๒ การรู้จักตนเองด้านความถนัดทางการเรียน

หน่วยที่ ๓ การรู้จักตนเอง ด้านนิสัยทางการเรียน

สาระที่ ๒ โลกกว้างทางการศึกษา แบ่งเป็น ๒ หน่วย ประกอบด้วย

หน่วยที่ ๑ การจัดการศึกษาในโรงเรียน

หน่วยที่ ๒ การจัดการศึกษาในระดับที่สูงขึ้น

สาระที่ ๓ การวางแผนและการพัฒนาทักษะทางการเรียน แบ่งเป็น ๔ หน่วย ๑๑ หน่วยย่อย

ประกอบด้วย

หน่วยที่ ๑ การวาวแผนการเรียน

หน่วยที่ ๒ การวางแผนการศึกษาต่อ

หน่วยที่ ๓ การพัฒนาทักษะทางการเรียน (นิสัยใฝ่รู้ใฝ่เรียน)

หน่วยย่อยที่ ๑ ความจำ / สมาธิ

หน่วยย่อยที่ ๒ การกล้าแสดงออก

หน่วยย่อยที่ ๓ นิสัยรักการอ่าน

หน่วยย่อยที่ ๔ การจดบันทึก

หน่วยย่อยที่ ๕ การคิดอย่างมีเหตุผล

หน่วยย่อยที่ ๖ การใช้เวลาว่าง

หน่วยที่ ๔ การเรียนรู้เพื่อรับใช้สังคมและการปฏิรูปการเรียนรู้

หน่วยย่อยที่ ๑ การเชื่อมโยงโรงเรียน ครอบครัว ชุมชนเข้าด้วยกัน

หน่วยย่อยที่ ๒ สร้างความนับถือและการยอมรับ

หน่วยย่อยที่ ๓ ปรับปรุงวัฒนธรรมการเรียนรู้

หน่วยย่อยที่ ๔ พัฒนาศักยภาพการตัดสินใจและการแก้ปัญหา

หน่วยย่อยที่ ๕ บูรณาการการเรียนรู้นำไปประยุกต์การเรียนรู้กับชีวิต

จุดประสงค์การเรียนรู้ช่วงชั้นและจุดประสงค์การเรียนรู้รายปี กิจกรรมแนะแนวการศึกษา ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๑ – ๓

จุดประสงค์การเรียนรู้ช่วงชั้น ป. ๑ - ๓	จุดประสงค์การเรียนรู้		
	ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๑	ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๒	ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๓
1. มีความรู้ความสามารถ มีความถนัดและมีนิสัยรักการเรียนของ ตนเอง 2. สามารถวางแผนการเรียนและการศึกษาได้	1. เรียนรู้ ความถนัด ความสามารถ ความสนใจของตนเอง 2. เข้าใจเกี่ยวกับแนวทางการศึกษาและสิ่งแวดล้อม	1. เรียนรู้ความถนัด ความสามารถ ความสนใจของตนเอง 2. เข้าใจเกี่ยวกับแนวทางการศึกษาการประกอบอาชีพ สังคม	1. เรียนรู้ความถนัด ความสามารถ ความสนใจของตนเอง 2. เข้าใจเกี่ยวกับแนวทางการศึกษาการประกอบอาชีพ สังคม

3. มีทักษะทางการเรียน - มีสมาธิในการเรียน จำเรื่องที่เรียนได้ - มีทักษะในการอ่านและแสวงหาความรู้อยู่เสมอ - มีความสามารถในการเขียนการจดบันทึก - มีความสามารถใช้ความคิดอย่างมีเหตุผล - มีการใช้เวลาว่างให้เป็นประโยชน์	ต่อการดำเนินชีวิต 3. พัฒนาทักษะทางการเรียน - มีสมาธิในการเรียน จำเรื่องที่เรียนได้ - กล้าแสดงออก กล้าซักถาม - มีทักษะในการอ่านแสวงหาความรู้ - สามารถใช้ความคิดอย่างมีเหตุผล - ใช้เวลาว่างให้เป็นประโยชน์	และสิ่งแวดล้อม 3. รู้จักพัฒนาศักยภาพ ใช้ศักยภาพให้เกิดประโยชน์ต่อตนเอง ครอบครัว สังคมและประเทศชาติ	และสิ่งแวดล้อมที่มีผลต่อ 3. รู้จักพัฒนาศักยภาพให้เกิดประโยชน์ต่อ ตนเอง ครอบครัว สังคมและประเทศชาติ

จุดประสงค์การเรียนรู้ช่วงชั้นและจุดประสงค์การเรียนรู้รายปี
กิจกรรมแนะแนวการศึกษา
ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๑ – ๓

จุดประสงค์การเรียนรู้ช่วงชั้น ป. ๑ - ๓	จุดประสงค์การเรียนรู้		
	ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๑	ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๒	ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๓

-		4. รู้จักวางแผนชีวิตการเรียนการงานที่เหมาะสม 5. พัฒนาทักษะทางการเรียน - มีสมาธิในการเรียนจำเรื่องที่เรียนได้ - กล้าแสดงออกกล้าซักถาม - มีทักษะในการอ่านและแสวงหาความรู้อยู่เสมอ - สามารถเรียนและจดบันทึก - สามารถใช้ความคิดอย่างมีเหตุผล - ใช้เวลาว่างให้เป็นประโยชน์	4. รู้จักวางแผนชีวิต การเรียน การงานที่ เหมาะสม 5. มีทักษะในการดำเนินชีวิต ทักษะการเรียนการทำงานตามวุฒิภาวะ ความถนัด ความสนใจ 6. พัฒนาทักษะทางการเรียน - มีสมาธิในการเรียนจำเรื่องที่เรียนได้ - กล้าแสดงออกกล้าซักถาม - มีทักษะในการอ่านและแสวงหาความรู้อยู่เสมอ - สามารถเรียนและจดบันทึก

			- สามารถใช้ความคิดอย่างมีเหตุผล - ใช้เวลาว่างให้เป็นประโยชน์

จุดประสงค์การเรียนรู้ช่วงชั้นและจุดประสงค์การเรียนรู้รายปี
กิจกรรมแนะแนวการศึกษา
ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๔ – ๖

จุดประสงค์การเรียนรู้ช่วงชั้น ป. ๔ - ๖	จุดประสงค์การเรียนรู้		
	ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๔	ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๕	ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๖
1. มีความสามารถความสนใจความถนัดทางการเรียนของตน 2. รู้จักแสวงหาความรู้และวางแผนการเรียนจัดการศึกษาระดับที่สูงขึ้น 3. พัฒนาทักษะทางการเรียนมีนิสัยใฝ่รู้ใฝ่เรียน	1. สามารถบอกความสนใจความถนัดทางการเรียนของตนเอง 2. เลือกกิจกรรมทางการเรียนได้สอดคล้องกับความสนใจ 3. รู้จักวางแผนและบอกวิธีเรียน วิธีการแสวงหาความรู้ 4. วิเคราะห์ความสนใจ	1. สามารถบอกความสนใจความถนัดทางการเรียนของตนเอง 2. บอกข้อบกพร่องวิธีการเรียนของตนเองหาวิธีการปรับปรุงการเรียน 3. รู้ข้อมูลทางการศึกษาวางแผนตัดสินใจเลือก	1. สามารถบอกความสนใจความถนัดทางการเรียน นำไปใช้ได้ 2. บอกวิธีการนำผลการเรียนรู้ไปใช้ในชีวิตประจำวัน 3. บอกรายละเอียดความแตกต่าง การจัดการ

- ความจำสมาธิ - กล้าแสดงออก - นิสัยรักการอื่นจดบันทึก - คิดอย่างมีเหตุผล - ใช้เวลาว่างให้เป็นประโยชน์ 4. เห็นคุณค่าของตนเองและผู้อื่นและพัฒนาตนเองเสมอ	ความถนัดเป็นข้อมูลในการวางแผนการเรียน	4. วางแผนการเรียน ศึกษาต่อ มีความพร้อมด้านวิชาความรู้และสุขภาพอนามัยส่วนตัว	ศึกษาที่สูงขึ้น 4. วางแผนเลือกวิธีเรียนอย่างมีประสิทธิภาพและศึกษาต่อ

จุดประสงค์การเรียนรู้ช่วงชั้นและจุดประสงค์การเรียนรู้รายปี
กิจกรรมแนะแนวการศึกษา
ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๔ – ๖

จุดประสงค์การเรียนรู้ช่วงชั้น ป. ๔ - ๖	จุดประสงค์การเรียนรู้		
	ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๔	ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๕	ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๖
	5. มีทักษะของการเรียน มี	5. มีทักษะของการเรียน มี	5. มีทักษะของการเรียน มีนิสัยใฝ่รู้ใฝ่

	นิสัยใฝ่รู้ใฝ่เรียน 6. เห็นคุณค่าและพัฒนาตนเองอยู่เสมอ	นิสัยใฝ่รู้ใฝ่เรียน ๖. เห็นคุณค่าและพัฒนาตนเองอยู่เสมอ	เรียนอย่างสม่ำเสมอ 6. เห็นคุณค่าและพัฒนาตนเองอย่างสม่ำเสมอและต่อเนื่อง

การแนะแนวการศึกษา

ขอบข่ายงาน	จุดมุ่งหมาย	วิธีการ
	เพื่อรู้จักนักเรียนด้านการเรียน ความ	สังเกต สัมภาษณ์ แบบสอบถาม แบบ

๑. งานศึกษาและรวบรวมข้อมูลนักเรียนรายบุคคล	สามารถ ความถนัด นิสัยรักการเรียน เป็นข้อมูลในการแก้ไขและพัฒนาการเรียนของนักเรียน	ทดสอบอัตชีวิประวัติ ระเบียนสะสมเยี่ยมบ้าน สังคมมติ
๒. งานสารสนเทศ	เพื่อข่าวสาร ความรู้ด้านการเรียนการศึกษาที่จำเป็นในการตัดสินใจ	จัดหาเอกสาร บรรยาย ป้ายนิเทศ นิทรรศการ วีดิทัศฯ อภิปราย โต้วาที ทัศนศึกษา
๓. งานให้คำปรึกษา	เพื่อให้นักเรียนเกิดการเรียนรู้ และตัดสินใจแก้ปัญหาการเรียนได้ด้วยตนเอง	ให้คำปรึกษาเป็นรายบุคคลและเป็นกลุ่ม
4. งานจัดวางตัวบุคคล (การป้องกัน ส่งเสริมพัฒนา ช่วยเหลือ)	เพื่อจัดให้นักเรียนได้รับประสบการณ์ ได้รับการฝึกฝนหรือได้รับการช่วยเหลือตามสมควรกรณี	กลุ่มสนใจ สอนซ่อมเสริมค่ายวิชาการ ชมรม ชุมนุม ทุนการศึกษา การหางานพิเศษ
5. งานติดตามและประเมินผล	เพื่อศึกษาผลที่เกิดขึ้นกับผู้เรียนนำข้อมูลที่ได้ไปใช้ประเมินผลการดำเนินงาน	สังเกต สัมภาษณ์ แบบสอบถาม โทรศัพท์ จดหมาย ไปรษณียบัตร ประชุมศิษย์เก่า

	แนะแนว และงานอื่น ๆ ในโรงเรียน	

หลักสูตรการแนะแนวอาชีพ

การแนะแนวอาชีพ เป็นกระบวนการที่มีบทบาทสำคัญส่งผลให้นักเรียนได้มีอาชีพที่เหมาะสมกับตนเอง มีทักษะพื้นฐานในการประกอบอาชีพทันต่อการเปลี่ยนแปลงทางเทคโนโลยี มีประสิทธิภาพและความพึงพอใจในการทำงานที่เหมาะสมกับตนเอง ส่งเสริมให้ สุขภาพจิตดี และมีความสุข

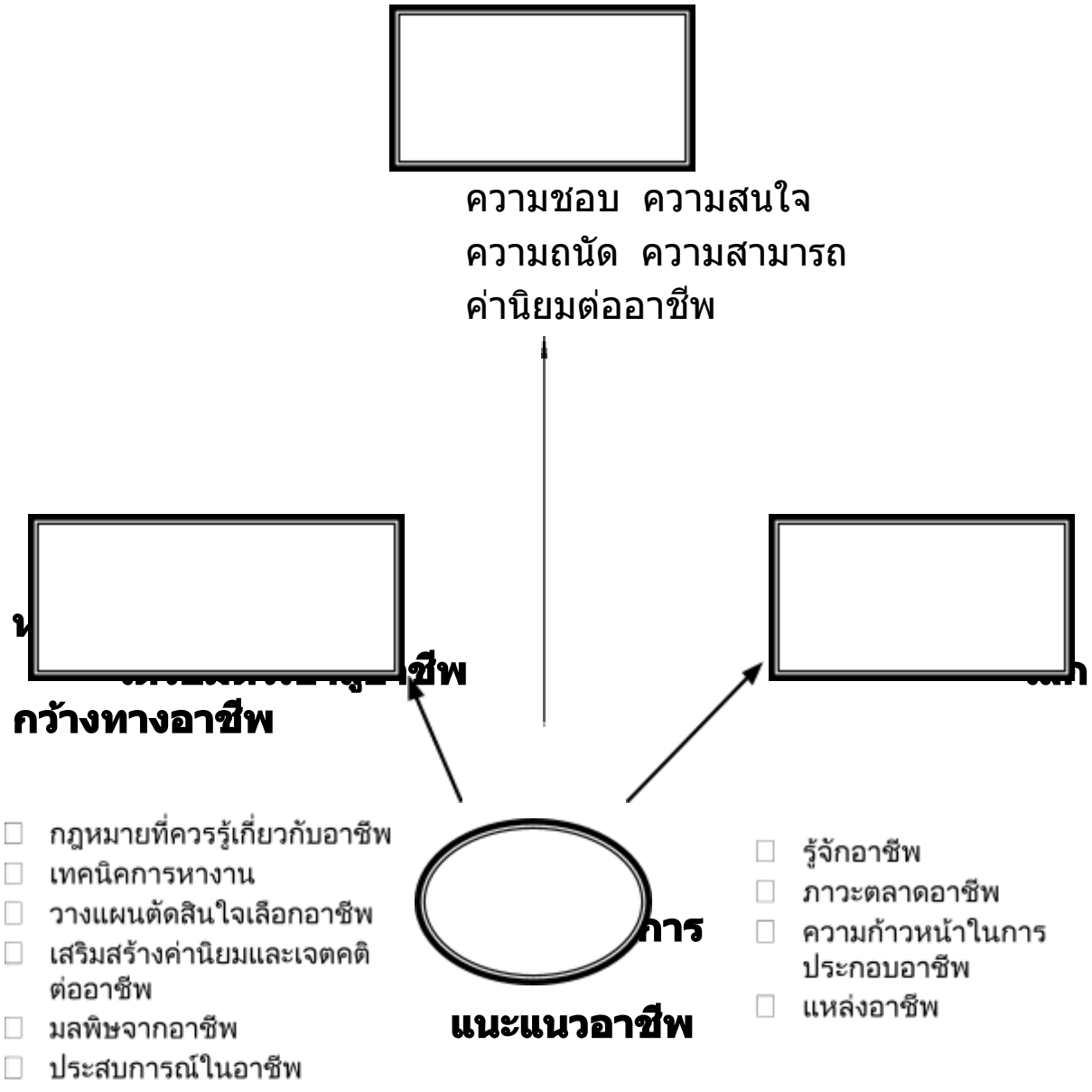
จุดประสงค์

หลักสูตรการแนะแนวอาชีพ กำหนดจุดประสงค์เพื่อให้นักเรียน

1. มีความรู้และทักษะพื้นฐานในการประกอบอาชีพ
2. รู้จักตนเอง และโลกอาชีพ สามารถตัดสินใจเลือกประกอบอาชีพที่เหมาะสมกับตนเองได้
3. รู้จักแสวงหาความรู้ ความชำนาญการในการพัฒนาตนและอาชีพเสมอ
4. มีคุณลักษณะและคุณสมบัติเหมาะสมกับอาชีพ
5. มีเจตคติที่ดีต่อการทำงานและประกอบสัมมาอาชีพ
6. มีนิสัยรักการทำงาน และสามารถทำงานร่วมกับผู้อื่นได้

โครงสร้าง

หลักสูตรการแนะแนวอาชีพ แบ่งเป็น ๓ หมวด ดังแผนภูมิ ดังนี้

โครงสร้างกิจกรรมแนะแนวอาชีพ กำหนดสาระการเรียนรู้เป็น ๓ สาระ คือ

สาระที่ ๑ การรู้จักตนเอง

หน่วยที่ ๑ ความชอบ ความสนใจ
หน่วยที่ ๒ ความถนัด ความสามารถ
หน่วยที่ ๓ ค่านิยมต่ออาชีพ

สาระที่ ๒ โลกกว้างทางอาชีพ

หน่วยที่ ๑ รู้จักอาชีพ
หน่วยที่ ๒ ภาวะตลาดอาชีพ
หน่วยที่ ๓ ความก้าวหน้าในการประกอบอาชีพ
หน่วยที่ ๔ แหล่งอาชีพ

สาระที่ ๓ การเตรียมตัวเข้าสู่อาชีพ

หน่วยที่ ๑ กฎหมายที่ควรรู้เกี่ยวกับอาชีพ
หน่วยที่ ๒ เทคนิคการหางานทำ
หน่วยที่ ๓ วางแผน ตัดสินใจเลือกอาชีพ
หน่วยที่ ๔ เสริมสร้างค่านิยมและเจตคติต่ออาชีพ
หน่วยที่ ๕ มลพิษจากอาชีพ
หน่วยที่ ๖ ประสบการณ์ในอาชีพ

จุดประสงค์การเรียนรู้ช่วงชั้นและจุดประสงค์การเรียนรู้รายปี
กิจกรรมแนะแนวการศึกษา
ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๑ – ๓

จุดประสงค์การเรียนรู้ช่วงชั้น ป. ๑ - ๓	**จุดประสงค์การเรียนรู้**		
	ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๑	**ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๒**	**ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๓**
1. ผู้เรียนมีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับลักษณะของงานและอันตรายจากการทำงาน 2. ผู้เรียนมีความตระหนักในความสำคัญของการประกอบ	1. รู้จักงานที่ปฏิบัติที่บ้านที่โรงเรียน อาชีพของผู้ปกครอง อาชีพในท้องถิ่น คุณสมบัติที่จำเป็นของผู้ทำงาน ประโยชน์ของงาน	1. มีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับลักษณะของอาชีพและคุณสมบัติที่จำเป็นของบุคคลในการประกอบอาชีพในท้องถิ่น	1. มีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับลักษณะอาชีพ สถานที่ประกอบอาชีพในท้องถิ่น ประโยชน์ของการฝึกอาชีพ อันตรายและ

อาชีพ รักการทำงาน ภูมิใจในความสำเร็จของงาน 3. ผู้เรียนมีทักษะในการเลือกและปฏิบัติงานอาชีพ และสามารถป้องกันอันตรายจากการประกอบอาชีพให้แก่ตนเองและผู้อื่นได้	อันตรายจากการทำงานและวิธีป้องกันอันตราย 2. เลือกและปฏิบัติงานตามที่ตนชอบได้ 3. วิเคราะห์สาเหตุของการเกิดมลพิษจากการทำงานได้ 4. มีความตระหนักในความสำคัญของการทำงาน	2. รู้เหตุผลที่ชอบและไม่ชอบทำงาน ผลดีผลเสียของการทำงานเสร็จและไม่เสร็จ 3. เลือกและปฏิบัติงานได้เหมาะสมกับวัย 4. มีนิสัยรักการทำงาน	วิธีป้องกันอันตรายจากการประกอบอาชีพและคุณสมบัติที่จำเป็นของบุคคลที่ประกอบอาชีพในท้องถิ่น 2. เลือกและปฏิบัติงานได้ตามความสนใจ 3. สำรวจคุณสมบัติของตนเองประกอบการตัดสินใจเลือกอาชีพได้ 4. ภูมิใจในผลสำเร็จของการปฏิบัติงาน

จุดประสงค์การเรียนรู้ช่วงชั้นและจุดประสงค์การเรียนรู้รายปี
กิจกรรมแนะแนวการศึกษา
ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๔ – ๖

จุดประสงค์การเรียนรู้ช่วงชั้น ป. ๔ - ๖	จุดประสงค์การเรียนรู้		
	ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๔	ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๕	ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๖
1. ผู้เรียนมีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับลักษณะอาชีพอันตรายจากการประกอบอาชีพ และคุณสมบัติของบุคคลในการประกอบอาชีพ 2. ผู้เรียนเห็นคุณค่าและมีค่านิยมที่ดีต่ออาชีพสุจริต 3. ผู้เรียนมีทักษะเบื้องต้นในการประกอบอาชีพและสามารถป้องกันตนเองและผู้อื่นให้ปลอดภัยจากอันตรายที่เกิด	1. เลือกอาชีพที่ตนชอบอย่างมีเหตุผล 2. รู้จักและเข้าใจลักษณะของอาชีพต่าง ๆ และคุณสมบัติของคนในแต่ละอาชีพ 3. เห็นคุณค่าของการประกอบอาชีพสุจริต 4. สามารถคิดตัดสินใจ วางแผน เลือกอาชีพที่เหมาะสมกับตนและรู้วิธีหาแหล่งข้อมูลอาชีพ 5. สามารถฝึกประกอบอาชีพง่าย ๆ ที่บ้าน	1. สามารถเลือกอาชีพที่สอดคล้องกับความชอบความสนใจของตนเอง 2. มีเจตคติที่ดีต่อการประกอบอาชีพอิสระ 3. สามารถค้นคว้าวิเคราะห์และนำเสนอข้อมูลอาชีพที่ตน สนใจ 4. รู้ความหมายและองค์ประกอบของความก้าวหน้าในการประกอบอาชีพและรู้วิธีหาแหล่งอาชีพอย่างหลากหลาย 5. รู้กฎหมายที่เกี่ยวข้องกับ	1. สามารถวิเคราะห์สุดเด่น / คุณสมบัติและค่านิยมทางอาชีพของตนเอง 2. เข้าใจความแตกต่างของลักษณะงานในแต่ละอาชีพ 3. รู้องค์ประกอบความก้าวหน้าในการประกอบ /อาชีพความสำคัญของการมีมนุษย์สัมพันธ์ในการทำงานและสิทธิของลูกจ้างตามกฎหมายแรงงาน

		การประกอบอาชีพ	4. มีความสามารถในการเขียนจดหมายสมัครงาน 5. มีจิตคติที่ดีต่ออาชีพอิสระ

จุดประสงค์การเรียนรู้ช่วงชั้นและจุดประสงค์การเรียนรู้รายปี
กิจกรรมแนะแนวการศึกษา
ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๔ – ๖

จุดประสงค์การเรียนรู้ช่วงชั้น ป. ๔ - ๖	จุดประสงค์การเรียนรู้		
	ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๔	ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๕	ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๖
	6. รู้สาเหตุของการเกิดมลพิษจากอาชีพที่รู้จักและวิธีป้องกัน / แก้ไข	6. สามารถวิเคราะห์องค์ประกอบและวางแผนในการเลือกอาชีพของตน 7. รู้สาเหตุของการเกิดมลพิษและเสนอวิธีแก้ไขมลพิษที่เกิดจากการประกอบ	6. สามารถวางแผนเลือกอาชีพที่เหมาะสมกับตน โดยนำคุณลักษณะของตนเป็นข้อมูลในการตัดสินใจ 7. สามารถวางแผนและปฏิบัติตามแผนในการ

		อาชีพในท้องถิ่น	ฝึกอาชีพอิสระที่ตนสนใจ

หลักสูตรการแนะแนวบุคลิกภาพ

หลักสูตรแนะแนวบุคลิกภาพ ช่วยให้ผู้เรียนเข้าใจตนเอง รักและเห็นคุณค่าในตนเองและผู้อื่น มีมนุษย์สัมพันธ์ที่ดี มีอารมณ์มั่นคง เข้าใจสภาพแวดล้อม และสามารถปรับตัวให้ดำรงชีวิตอยู่ในสังคมอย่างเป็นสุข

จุดประสงค์

1. เพื่อให้ผู้เรียนรักและเห็นคุณค่าในตนเองและผู้อื่น
2. เพื่อให้ผู้เรียนได้พัฒนาบุคลิกภาพและปรับตัวอยู่ในสังคมได้อย่างดีมีความสุข
3. เพื่อให้ผู้เรียนมีค่านิยมที่ดีงาม เสริมสร้างวินัย คุณธรรม และจริยธรรมแก่ผู้เรียน

โครงสร้าง

หลักสูตรการแนะแนวบุคลิกภาพ แบ่งเป็น ๓ หมวด ดังนี้

1. การรู้จักยอมรับและการปรับบุคลิกภาพของตน
2. รู้จักสิ่งแวดล้อมที่มีอิทธิพลต่อบุคลิกภาพ
3. การเสริมสร้างทักษะทางสังคมเพื่ออยู่อย่างมีความสุข

โครงสร้างแนะแนวบุคลิกภาพ กำหนดสาระการเรียนรู้เป็น ๓ หมวด คือ

สาระที่ ๑ การรู้จักยอมรับและการปรับบุคลิกภาพของตน

หน่วยที่ ๑ การคิดและทำอย่างมีเหตุผล
หน่วยที่ ๒ การมีอารมณ์มั่นคง
หน่วยที่ ๓ การมองโลกในแง่ดี
หน่วยที่ ๔ การรู้จักพึ่งตนเอง
หน่วยที่ ๕ การเห็นคุณค่าของตนเอง

สาระที่ ๒ การรู้จักสิ่งแวดล้อมที่มีทธิพลต่อบุคลิกภาพ

หน่วยที่ ๑ การเข้าใจสภาพการเปลี่ยนแปลงของสิ่งแวดล้อม

หน่วยที่ ๒ การปรับตัวให้เข้ากับสิ่งแวดล้อม

สาระที่ ๓ การเสริมสร้างทักษะทางสังคมเพื่ออยู่อย่างมีความสุข

หน่วยที่ ๑ การมีมนุษย์สัมพันธ์

หน่วยที่ ๒ การมีระเบียบวินัย

หน่วยที่ ๓ การทำงานร่วมกัน

หน่วยที่ ๔ การมีจิตใจโอบอ้อมอารีช่วยเหลือผู้อื่น

หน่วยที่ ๕ การรู้จักและปฏิบัติตามวัฒนธรรมไทย

จุดประสงค์การเรียนรู้ช่วงชั้นและจุดประสงค์การเรียนรู้รายปี กิจกรรมแนะแนวการศึกษา ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๑ – ๓

จุดประสงค์การเรียนรู้ช่วงชั้น ป๑ – ๓	จุดประสงค์การเรียนรู้		
	ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๑	ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๒	ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๓

๑. ผู้เรียนรู้และเข้าใจ ตนเอง ยอมรับและ ปรับปรุง บุคลิกภาพ ของตนเอง ๒. ผู้เรียนมี ทักษะชีวิต สามารถ พัฒนาตนเอง และทำงาน ร่วมกับ ผู้อื่นได้อย่าง มี ความสุข	๑. นักเรียนรู้จักคิดและ สิ่งต่าง ๆ อย่างมี เหตุผล ๒. นักเรียน สามารถ เข้าใจ อารมณ์ของ ตนเองและ ผู้อื่นได้ ๓. นักเรียนบอก จุดดีของ ตนและ เพื่อนได้ ๔. นักเรียน สามารถแยก บุคคลวัย ต่าง ๆ และ บอกวิธี ปฏิบัติตนกับ คนและละ วัยได้ ๕. นักเรียนบอก ชื่อสัตว์ และวิธีการ รักษาสัตว์ ที่ อาศัยอยู่ ในแม่น้ำ ลำคลองได้	1.นักเรียน สามารถบอก เหตุผลและจัด ประเภทการก ระทำที่มี เหตุผลและไม่ มีเหตุผลได้ ๒. นักเรียน สามารถ จำแนก อารมณ์ของ ตน เองและ ควบคุม อารมณ์ได้ ๓. นักเรียน สามารถบอก ความดีของ ตนเอง และ เพื่อน ได้ ๔. นักเรียน สามารถบอก วิธีปฏิบัติตน และให้ เหตุผลการ ไม่อยู่บ้าน ของผู้ ปกครองได้ ๕. นักเรียน บอก ประโยชน์	1.นักเรียน สามารถบอก ผลที่ได้รับจาก การคิดที่มี เหตุผลได้ 2.นักเรียน สามารถบอก วิธีควบคุม อารมณ์ของ ตนเองได้ 3. นักเรียนเห็น คุณค่า จุดเด่น ของตนเอง และของเพื่อน 4.นักเรียนยอม รับการ เปลี่ยนแปลง และปฏิบัติตน ที่เกิดขึ้นกับ ชีวิต 5.ดูแลรักษา ความสะอาด โรงเรียนและ เห็นคุณค่าการ รักษา สิ่งแวดล้อม 6.นักเรียนรู้จักวิธี ใช้คำถามเชิง สร้างสรรค์

	๖. นักเรียนสามารถเป็นผู้พูดและผู้ฟังที่ดี	สัตว์ที่อยู่รอบตัวเองได้ ๖. นักเรียนกล่าวคำขอบคุณและขอทา	

จุดประสงค์การเรียนรู้ช่วงชั้นและจุดประสงค์การเรียนรู้รายปี
กิจกรรมแนะแนวการศึกษา
ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๑ – ๓

จุดประสงค์การเรียนรู้ช่วงชั้น ป๑ – ๓	จุดประสงค์การเรียนรู้		
	ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๑	ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๒	ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๓
	8. นักเรียนสามารถบอกวิธีการปฏิบัติตนเรื่องการแต่งกายได้ถูกกฎระเบียบของโรงเรียนได้ ๘. นักเรียนสามารถทำงานร่วมกับผู้อื่นได้	๗. นักเรียนสามารถบอกประโยชน์ของการช่วยเหลือซึ่งกันและกันได้	8. นักเรียนรู้บทบาทหน้าที่และปฏิบัติตนเป็นผู้นำ ผู้ตามที่ดี ๘. นักเรียนรู้วิธีการปฏิบัติตนการทำงานร่วมกันเป็นกลุ่ม

จุดประสงค์การเรียนรู้ช่วงชั้นและจุดประสงค์การเรียนรู้รายปี
กิจกรรมแนะแนวการศึกษา
ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๔ – ๖

จุดประสงค์การเรียนรู้ช่วงชั้น ป. ๔ – ๖	**จุดประสงค์การเรียนรู้**		
	ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๔	**ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๕**	**ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๖**
1. นักเรียนรู้จักการยอมรับและการปรับบุคลิกภาพ	1. นักเรียนบอกการและทำหรือพฤติกรรมที่ดีและไม่ดีหรือควรปรับปรุง	1. นักเรียนสามารถอธิบายเหตุผลและ รับฟังความคิดเห็น	1. นักเรียนสามารถเสนอแนวทางในการปฏิบัติตนในการปฏิบัติตนที่เหมาะสมและ

ของตนเองได้ 2. นักเรียนมีความรู้ความเข้าใจต่อการพัฒนาและการเปลี่ยนแปลงของสิ่งแวดล้อม สามารถรู้จักสิ่งแวดล้อมที่มีอิทธิพลต่อบุคลิกภาพได้ 3. นักเรียนสามารถเสริมสร้างทักษะทางสังคม มีปฏิสัมพันธ์กับบุคคลอื่นได้อย่างมีความสุข	แก้ไขตนเองได้อย่างมีเหตุผล 2.นักเรียนสามารถควบคุมอารมณ์รู้และเข้าใจอารมณ์ของ ตนเองได้ 3.นักเรียนสามารถบอกความแตกต่างของสภาพแวดล้อมในอดีตและปัจจุบันได้ 4. นักเรียนสามารถปรับปรุงตนเป็น ผู้พูดและผู้ฟังที่ดีได้ 5.นักเรียนเป็นคนมีน้ำใจโอบอ้อมอารีรู้จัก แบ่งปันสิ่งของแก่ผู้อื่น	ของผู้อื่นได้ 2.นักเรียนมีความรู้สึกนึกคิดที่ดีต่อตนเองและผู้อื่น 3.นักเรียนบอกวิธีการและจำแนกอารมณ์ดีอารมณ์ร้ายได้และสามารถควบคุมอารมณ์ของตนเองได้ 4.นักเรียนอธิบายความสำคัญของสิ่งแวดล้อมและลอกวิธีการปรับตัวให้เข้ากับการเปลี่ยนแปลงของสังคมและสิ่งแวดล้อมได้ 5.นักเรียนสามารถบอก	เห็นคุณค่าของการคิดและทำอย่างมีเหตุผล 2. นักเรียนบอกประโยชน์และวิธีการปรับตัวให้เข้ากับสภาพแวดล้อมที่เปลี่ยนแปลง 3. นักเรียนสามารถบอกวิธีการเริ่มต้นการสนทนาและดำเนินการสนทนาเพื่อสร้างสัมพันธภาพที่ดีได้ 4. นักเรียนสามารถปฏิบัติบทบาทหน้าที่ของตนเองได้ในสังคมได้อย่างเหมาะสม

		วิธีการและทำงานร่วมกันในสังคมได้	

จุดประสงค์การเรียนรู้ช่วงชั้นและจุดประสงค์การเรียนรู้รายปี
กิจกรรมแนะแนวการศึกษา
ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๔ – ๖

จุดประสงค์การเรียนรู้ช่วงชั้น ป. ๔ – ๖	จุดประสงค์การเรียนรู้		
	ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๔	ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๕	ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๖
		6. นักเรียนสามารถเสนอแนวทางการปฏิบัติตน ซึ่งความมีน้ำใจโอบอ้มอารีช่วยเหลือเพื่อนได้	

๗.๑.๔ การประเมินกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน : กิจกรรมแนะแนว

การแนะแนวเพื่อพัฒนาบุคลิกภาพ	การแนะแนวการศึกษา	การแนะแนวอาชีพ
1. การประเมินเป็นระยะ ๆ อย่างต่อเนื่อง เพื่อจะได้ทราบปัญหา อุปสรรค และความก้าวหน้าในการพัฒนาบุคลิกภาพของนักเรียน อันจะสามารถช่วยเหลือสนับสนุน ส่งต่อไปยังผู้เชี่ยวชาญอย่างเหมาะสมและทันเวลา มิใช่ “สายเกินแก้ไข” ระยะเวลาในการ	1. การประเมินภายหลังการจัดกิจกรรมการศึกษาแต่ละครั้งและแต่ละกิจกรรม เป็นหน้าที่ของครูที่รับผิดชอบจัดกิจกรรมแนะแนวการศึกษา ซึ่งจะต้องประเมินผลภายหลังการจัดกิจกรรมแต่ละครั้งตามแนวทางการประเมินผลการจัดกิจกรรมนั้น	1. การประเมิน ใช้วิธีการต่าง ๆ คือ การสังเกต การสัมภาษณ์ การใช้แบบสอบถาม แบบสำรวจ แบบทดสอบ และตรวจผลงาน 2. มีการประเมินเป็นระยะ ๆ คือ ประเมินระหว่างดำเนินกิจกรรม ตามที่กำหนดไว้ในแผนดำเนินกิจกรรมแต่ละกิจกรรม

ประเมินมี ๒ ลักษณะ คือ 2. ประเมินเป็นประจำทุกวัน ช่วงเวลาที่นักเรียนอยู่ในโรงเรียนในห้องเรียน ชั่วโมงคาบแนะแนว ห้องสมุด โรงอาหารฯ โดยใช้แบบแจ้งพฤติกรรมนักเรียน 3. ประเมินเมื่อสิ้นภาคเรียนแต่ละภาค ประเมินพฤติกรรมนักเรียนตามความคาดหวังโดยใช้แบบประเมินคุณลักษณะทางบุคลิกภาพ	2. ประเมินพฤติกรรมนักเรียนเป็นการประเมินผลภายหลังจากครูจัดกิจกรรมการแนะแนวไประยะหนึ่ง เพื่อประเมินผลพฤติกรรมนักเรียนว่าสามารถพัฒนาไปมากน้อยเพียงใด โดยประเมินจากการสังเกต สัมภาษณ์ การทดลอง เอกสารผลงาน เป็นต้น	ประเมินพฤติกรรมนักเรียนภายหลังจัดกิจกรรมแนะแนวอาชีพไปได้ระยะหนึ่งประมาณ ๑ ภาคเรียน

กิจกรรมแนะแนวระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น

กิจกรรมแนะแนวมุ่งส่งเสริม พัฒนาผู้เรียนให้พัฒนาตนเองอย่างเต็มตามศักยภาพ รักและเห็นคุณค่าในตนเองและผู้อื่น พึ่งตนเอง มีทักษะในการเลือกแนวทางการศึกษา การงานและอาชีพชีวิตและสังคมมีสุขภาพจิตที่ดี มีจิตสำนึกในการทำประโยชน์ต่อครอบครัว สังคมและประเทศชาติ โดยมีสาระสำคัญดังนี้

วัตถุประสงค์ของกิจกรรมแนะแนว

การจัดกิจกรรมแนะแนวมีวัตถุประสงค์ที่สำคัญดังนี้

1.1 เพื่อให้ผู้เรียนค้นพบความถนัด ความสามารถ ความสนใจ ของตนเอง รักและเห็นคุณค่าในตนเองและผู้อื่น

1.2 เพื่อให้ผู้เรียนรู้จักการแสวงหาความรู้จากข้อมูล ข่าวสาร แหล่งเรียนรู้ ทั้งด้านการศึกษา อาชีพ ส่วนตัว สังคม เพื่อนำไปใช้ในการวางแผนเลือกแนวทางการศึกษาอาชีพได้อย่างเหมาะสมสอดคล้องกับศักยภาพของตนเอง

1.3 เพื่อให้ผู้เรียนได้พัฒนาบุคลิกภาพและปรับปรุงตัวอยู่ในสังคมได้อย่างมีความสุข

1.4 เพื่อให้ผู้เรียน มีความรู้ มีทักษะ มีความคิดสร้างสรรค์ ในงานอาชีพและมีเจตคติที่ดีต่ออาชีพสุจริต

1.5 เพื่อให้ผู้เรียนมีค่านิยมที่ดีงามในการดำเนินชีวิต เสรอมสร้างวินัย คุณธรรมและจริยธรรมแก่ผู้เรียน

1.6 เพื่อให้ผู้เรียนมีจิตสำนึกในการรับผิดชอบต่อตนเอง ครอบครัว สังคมและประเทศชาติ

หลักการจัดกิจกรรมแนะแนว

การจัดกิจกรรมแนะแนวมีหลักการดังนี้

2.1 จัดกิจกรรมให้สอดคล้องกับสภาพปัญหา ความต้องการ ความสนใจและธรรมชาติของผู้เรียน

2.2 จัดกิจกรรมให้สอดคล้องกับวิสัยทัศน์ของสถานศึกษา ที่ต้องสนองตอบจุดหมายของหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2544

2.3 จัดกิจกรรมเพื่อผู้เรียนทุกคน โดยครอบคลุมด้านการศึกษา การงานและอาชีพ ชีวิต

2.4 จัดกิจกรรมที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ โดยผู้เรียนมีอิสระในการคิดและตัดสินใจ

2.5 จัดกิจกรรมที่เน้นให้ผู้เรียน เรียนรู้ด้วยตนเองให้มากที่สุด ด้วยการปฏิบัติจนเกิดทักษะหรือการเรียนรู้

2.6 ให้ครูทุกคนมีส่วนร่วมในการจัดกิจกรรม โดยครูแนะแนวทำหน้าที่เป็นพี่เลี้ยงและประสานงาน

ขอบข่ายของการจัดกิจกรรมแนะแนว

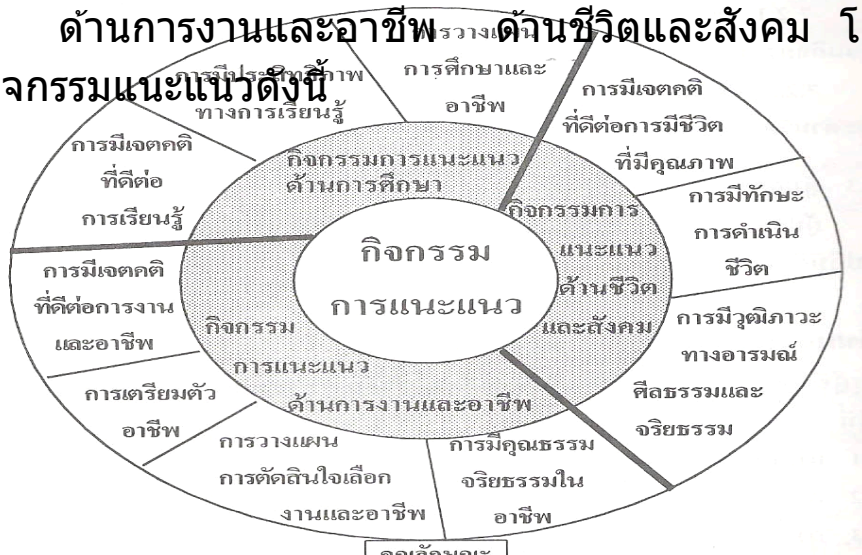
ในการจัดกิจกรรมแนะแนวให้เป็นไปตามจุดประสงค์ข้างต้น จึงควรจัดให้ครอบคลุมขอบข่ายดังนี้

3.1 การจัดกิจกรรมแนะแนวด้านการศึกษา มุ่งให้ผู้เรียนได้พัฒนาตนเองในด้านการเรียนอย่างเต็มตามศักยภาพ รู้จักแสวงหาและใช้ข้อมูลประกอบการวางแผนเรียน การศึกษาต่อได้อย่างเหมาะสมกับตนเอง

3.2 การจัดกิจกรรมแนะแนวด้านการงานและอาชีพ มุ่งให้ผู้เรียนได้รู้จักตนเองในทุกด้านรู้โลกของงานอาชีพอย่างหลากหลาย มีเจตคติที่ดีต่อการมีชีวิตที่ดีมีคุณภาพ มีทักษะในการดำเนินชีวิตและสามารถปรับตัวให้ดำรงชีวิตอยู่ในสังคมได้อย่างมีความสุข

กรอบความคิดกิจกรรมแนะแนว

การจัดกิจกรรมแนะแนวมีวัตถุประสงค์เพื่อพัฒนาผู้เรียนให้บรรลุวัตถุประสงค์ตามที่ สถานศึกษากำหนดและตอบสนองจุดมุ่งหมายของหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 ดังนั้นสถานศึกษาควรจัดกิจกรรมให้ครอบคลุมขอบข่ายการจัดกิจกรรมแนะแนวทั้งด้านการศึกษา ด้านการงานและอาชีพ ด้านชีวิตและสังคม โดยมีกรอบความคิดกิจกรรมแนะแนวดังนี้

จากกรอบความคิดกิจกรรมแนะแนวซึ่งมีขอบข่ายครอบคลุมด้านการศึกษา ด้านการงานและอาชีพ ด้านชีวิตและสังคม ในการจัดกิจกรรมจำเป็นต้องจัดกิจกรรมทั้ง 3 ด้าน ไปพร้อม ๆ กัน ดังนั้น จึงได้ผสมผสานและบูรณาการเป็นกลุ่มกิจกรรมใหญ่ ๆ 4 กลุ่ม ดังนี้

กลุ่มที่ 1 กิจกรรมรู้จัก เข้าใจ และเห็นคุณค่าในตนเองและผู้อื่น

กลุ่มที่ 2 กิจกรรมการแสวงหาและใช้ข้อมูลสารสนเทศ

กลุ่มที่ 3 กิจกรรมการตัดสินใจและแก้ปัญหา

กลุ่มที่ 4 กิจกรรมการปรับตัวและดำรงชีวิต

กิจกรรมกลุ่มที่ 1 มีจุดมุ่งหมายเพื่อให้ผู้เรียนรู้จัก เข้าใจ และเห็นคุณค่าในตนเองและผู้อื่น เป็นกิจกรรมที่ช่วยให้ผู้เรียนสามารถรู้จักตนเองและเข้าใจตนเอง ทั้งในด้านความถนัด ความสนใจ ความสามารถ จุดเด่น จุดด้อย นิสัย อารมณ์ ความภูมิใจและเห็นคุณค่าในตนเองและผู้อื่น

กิจกรรมกลุ่มที่ 2 มีจุดมุ่งหมายเพื่อให้มีความสามารถในการแสวงหาและใช้ข้อมูลสารสนเทศเป็น กิจกรรมที่ช่วยให้ผู้เรียนมีทักษะและวิธีการแสวงหาข้อมูลจากแหล่งต่าง ๆ รวบรวม และจัดระเบียบข้อมูล สามารถจัดระบบ กลั่นกรอง เลือกใช้ข้อมูลฉลาดเหมาะสม และเห็นคุณค่าในการใช้ข้อมูลสารสนเทศ

กิจกรรมกลุ่มที่ 3 มีจุดมุ่งหมายเพื่อให้ผู้เรียนมีความสามารถในการตัดสินใจ และแก้ปัญหาได้อย่างเหมาะสม เป็นกิจกรรมที่ช่วยให้ผู้เรียน สามารถกำหนดเป้าหมาย วางแผน วิเคราะห์ สังเคราะห์และประเมินผล ตลอดจนปรับปรุงแผนการดำเนินงาน โดยใช้ข้อมูลคุณธรรมและจริยธรรม เป็นพื้นฐานในการตัดสินใจ

กิจกรรมกลุ่มที่ 4 มีจุดมุ่งหมายเพื่อให้ผู้เรียนมีความสามารถในการปรับตัวและการดำรงชีวิตอย่างมีความสุขเป็นกิจกรรมที่ช่วยให้ผู้เรียนเข้าใจยอมรับตนเองและผู้อื่น มีวุฒิทางอารมณ์ แสดงออกอย่างอย่างเหมาะสมมีมนุษย์สัมพันธ์สามารถร่วมกับผู้อื่นและดำรงชีวิตอยู่ในสังคมได้อย่างมีความสุข

จากกรอบความคิดของกิจกรรมแนะแนว ซึ่งประกอบด้วยกิจกรรมแนะแนว 3 ด้าน และแนวทางในการจัดกิจกรรมแนะแนวซึ่งสามารถจัดกลุ่มกิจกรรมแนะแนวออกเป็น 4 กลุ่มกิจกรรม ดังกล่าวข้างต้น จะนำไปสู่การสร้างคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของผู้เรียนดังนี้

โครงสร้างเวลาเรียนกิจกรรมแนะแนว

ช่วงชั้น	เวลาเรียน	หมายเหตุ
ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 – 3	40 ชั่วโมง / ปี	1 ชั่วโมง / สัปดาห์

1. กิจกรรมรู้จัก เข้าใจและเห็นคุณค่าในตนเองและผู้อื่น
   - ๑.๑ สำรวจความถนัด ความสนใจของตนเอง
   - ๑.๒ ภูมิใจในความเป็นไทย
2. กิจกรรมแสวงหาความรู้และใช้ข้อมูลสารสนเทศ
   - ๒.๑ มีทักษะการใช้เทคโนโลยีเพื่อเป็นเครื่องมือในการเรียนรู้
3. กิจกรรมการตัดสินใจและแก้ปัญหา
   - ๓.๑ มีทักษะการคิดอย่างมีวิจารณญาณ
   - ๓.๒ คิดสร้างสรรค์
   - ๓.๓ คิดแก้ปัญหา
4. กิจกรรมการปรับตัว การดำรงชีวิต และรักสิ่งแวดล้อม
   - ๔.๑ ส่งเสริมการพัฒนาบุคลิกภาพส่วนตน
   - ๔.๒ มีทักษะการดำเนินชีวิต
   - ๔.๓ รับผิดชอบต่อสังคม

หน่วยการเรียนรู้การจัดกิจกรรมแนะแนว ชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น

หน่วยการเรียนรู้ที่	ชื่อหน่วย	จำนวนชั่วโมง	
		ภาคเรียนที่ ๑	ภาคเรียนที่ ๒

๑ ๒ ๓ ๔	รู้จัก เข้าใจและเห็นคุณค่าในตน เองและผู้อื่น แสวงหาและใช้ข้อมูล สารสนเทศ การตัดสินใจและแก้ปัญหา การปรับตัวและการดำรงชีวิต	๖ ๔ ๕ ๕	๔ ๕ ๖ ๕
	รวม	๒๐	๒๐

คำอธิบายรายวิชา

กิจกรรมแนะแนวชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๑ จำนวน ๓๖ ชั่วโมง

กิจกรรมแนะแนวชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๑ มีเนื้อหาวิชาให้นักเรียนได้เรียนรู้เกี่ยวกับสาเหตุของปัญหา การตัดสินใจ และแก้ปัญหาของตนเอง การสำรวจจุดเด่นและความสามารถพิเศษของตนเอง การสำรวจความถนัด ความสามารถ ความสนใจ บุคลิกภาพ การใช้ห้องสมุด การจำแนกข้อมูลข่าวสาร การรู้จักตนเองและผู้อื่น การใช้ภาษาไทยอย่างถูกต้องชัดเจน การจำแนกอารมณ์ การแสดงพฤติกรรมที่เหมาะสม การใช้สาธารณสมบัติ การอยู่ร่วมกันและทำงานเป็นกลุ่ม โดยมีวัตถุประสงค์ให้นักเรียนเกิดความรักและเห็นคุณค่าของตนเองและผู้อื่น การสำรวจตนเองในด้านต่างๆ สามารถตัดสินใจและแก้ไขปัญหาของตนเองได้ รู้จักวิธีการแสวงหาและนำเสนอข้อมูลสารสนเทศและสามารถดำรงชีวิตอยู่ในสังคมได้อย่างมีความสุข

คำอธิบายรายวิชา

กิจกรรมแนะแนวชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๒ จำนวน ๓๖ ชั่วโมง

กิจกรรมแนะแนวชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๒ มีเนื้อหาวิชาให้นักเรียนได้เรียนรู้และศึกษาเกี่ยวกับทักษะการตัดสินใจและการแก้ไขปัญหา การพัฒนาจุดเด่นและความสามารถพิเศษ การปรับปรุงพัฒนาทางด้านการเรียนและบุคลิกภาพ การพัฒนาส่วนดีและแก้ไขข้อบกพร่องของตนเองและชื่นชมในความดีงามของผู้อื่น การแสวงหาข้อมูลจากแหล่งต่างๆ การเลือกสรรข้อมูลข่าวสารที่เป็นประโยชน์ต่อตนเอง การร่วมตัดสินใจและแก้ไขปัญหาของครอบครัว ความแตกแยกระหว่างบุคคล การใช้ภาษาไทยอย่างถูกต้องชัดเจน การใช้ปัญญาแก้ไขปัญหาให้ตนเอง การสร้างสัมพันธภาพ หน้าที่สำคัญ และการทำงานเป็นทีม โดยมีวัตถุประสงค์ให้นักเรียนเกิดความรักเห็นคุณค่าของตนเองและผู้อื่น สามารถคิดหาแนวทางในการพัฒนาตนเองในด้านต่างๆ สามารถร่วมตัดสินใจและแก้ไขปัญหาครอบครัว รู้จักวิธีการแสวงหาข้อมูลและเลือกสรร

ข้อมูลที่เป็นประโยชน์ มีความเสียสละเพื่อส่วนรวมและมีความสามารถในการทำงานเป็นทีม

คำอธิบายรายวิชา

กิจกรรมแนะแนวชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๓ จำนวน ๓๖ ชั่วโมง

กิจกรรมแนะแนวชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๓ มีเนื้อหาวิชาให้นักเรียนได้เรียนรู้และศึกษาเกี่ยวกับการคิดเป็น ทำเป็น แก้ปัญหาเป็น ความพึงพอใจในเอกลักษณ์ของตนเอง การวางแผนเลือกทางศึกษาต่อ การรักนับถือตนเองและผู้อื่น การวิเคราะห์ข้อมูลและนำเสนอข้อมูล การเลือกข้อมูลข่าวสารที่เป็นประโยชน์ต่อตนเองและสังคม การร่วมตัดสินใจและแก้ไขปัญหาของโรงเรียนและชุมชน ความแตกต่างระหว่างบุคคล การใช้ภาษาไทยได้อย่างถูกต้องชัดเจน การใช้ปัญญาควบคุมอารมณ์ การ

จัดการกับความขัดแย้งของตนเองและผู้อื่น การทำประโยชน์เพื่อส่วนรวม การทำงานร่วมกันและการเป็นผู้นำ โดยมีวัตถุประสงค์ให้นักเรียนรักนับถือตนเองและผู้อื่น มีความสามารถในการคิด ทำ และแก้ไขปัญหาด้วยตนเอง รู้จักวิเคราะห์และเลือกสรรข่าวสารที่เป็นประโยชน์ต่อตนเองและสังคม สามารถตัดสินใจและเลือกแนวทางศึกษาต่อได้ ยอมเสียสละเพื่อส่วนรวมและมีความพึงพอใจในชีวิต

หน่วยการเรียนรู้กิจกรรมแนะแนว
ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๑

หน่วยการเรียนรู้ที่	ชื่อหน่วยการเรียนรู้	เวลา (ชั่วโมง)
๑.	การรู้จักตนเองและผู้อื่น	๒
๒.	ความหมายและสาเหตุของปัญหา	๑
๓.	การตัดสินใจและแก้ไขปัญหาของ	๔
๔.	ตนเอง	๑
๕.	การค้นหาจุดเด่นและความ	๔
๖.	สามารถพิเศษ	๓
๗.	การสำรวจความสนใจในอาชีพ	๓
๘.	และบุคลิกภาพ	๒
๙.	การใช้ห้องสมุด	๒
๑๐.	การจำแนกข้อมูลข่าวสาร	๓
๑๑.	การสำรวจผลการเรียนภาคเรียนที่	๒
๑๒.	๑	๓
๑๓.	การสำรวจข้อดีของตนเองและผู้	๓
๑๔.	อื่น	๓
	การใช้ภาษาไทยถูกต้องชัดเจน	
	การจำแนกอารมณ์ต่างที่เกิดขึ้นกับตน	๓๖
	การแสดงพฤติกรรมที่เหมาะสม	
	การใช้สาธารณสมบัติ	
	การอยู่ร่วมกันและการทำงานเป็นกลุ่ม	
	รวม	

หน่วยการเรียนรู้กิจกรรมแนะแนว ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๒

หน่วยการเรียนรู้ที่	ชื่อหน่วยการเรียนรู้	เวลา (ชั่วโมง)
๑.	- ทักษะการตัดสินใจและแก้ไข	๓
๒.	ปัญหา	๓
๓.	- การพัฒนาจุดเด่นและความ	๓
๔.	สามารถพิเศษ	๓
๕.	- การปรับปรุงด้านการเรียนและ	๒
๖.	บุคลิกภาพ	๒
๗.	- การพัฒนาส่วนดีและแก้ไขข้อ	๓
	บกพร่องของตนเอง	
๘.	- การชื่นชมในความดีงามของผู้อื่น	๓
๙.	- การแสวงหาข้อมูลจากแหล่งต่างๆ	๒
๑๐.	- การเลือกสรรข้อมูลข่าวสารที่เป็น	๒
๑๑.	ประโยชน์ต่อตนเอง	๓
๑๒.	- การร่วมตัดสินใจและแก้ไขปัญหา	๒
๑๓.	ของครอบครัว	๓
๑๔.	- ความแตกต่างระหว่างบุคคล	๒
	- การใช้ภาษาไทยถูกต้องชัดเจน	
	- การใช้ปัญญาแก้ปัญหาให้ตน	๓๖
	- การสร้างสัมพันธภาพ	
	- หน้าที่สำคัญ	
	- การทำงานเป็นทีม	

	รวม	

หน่วยการเรียนรู้กิจกรรมแนะแนว ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๓

หน่วยการเรียนรู้	ชื่อหน่วยการเรียนรู้	เวลา (ชั่วโมง)
๑.	- การคิดเป็น ทำเป็น แก้ปัญหาเป็น	๓
๒.		๓
๓.	- ความพึงพอใจในเอกลักษณ์ของตนเอง	๓
๔.		๓
๕.	- การวางแผนเลือกแนวทางศึกษาต่อ	๓
๖.		๓
	- การรัก นับถือตนเองและผู้อื่น	
๗.	- การวิเคราะห์ข้อมูลและนำเสนอข้อมูล	๓
๘.	- การเลือกสรรข้อมูลข่าวสารที่เป็นประโยชน์ต่อตนเองและสังคม	๔
๙.		๒
๑๐.	- การร่วมตัดสินใจและแก้ไขปัญหาของโรงเรียนและชุมชน	๓
๑๑.		๒
๑๒.	- ความแตกต่างระหว่างบุคคล	๒

๑๓.	- การใช้ภาษาไทยถูกต้องชัดเจน - การใช้ปัญญาพัฒนาอารมณ์ - การจัดการกับความขัดแย้งของตนเองและผู้อื่น - การทำประโยชน์เพื่อส่วนรวม - การทำงานร่วมกันและความเป็นผู้นำ รวม	๓ ๓๖

วิธีการประเมินผล

1. การประเมินด้วยการสื่อสารส่วนบุคคล
2. การประเมินจากการปฏิบัติ (Performance Assessment)
3. การประเมินสภาพจริง (Authentic Assessment)
4. การประเมินด้วยแฟ้มสะสมงาน (Portfolio Assessment)

กิจกรรมนักเรียน

๑. กิจกรรมตามความถนัดและสนใจของผู้เรียน

กิจกรรมตามความถนัดและความสนใจของผู้เรียนเป็นกิจกรรมนักเรียน กิจกรรมหนึ่งตามหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช ๒๕๔๔ ที่มุ่งเน้นการเติมเต็มความรู้ ความชำนาญ และประสบการณ์ของผู้เรียนให้กว้างขวางยิ่งขึ้น เพื่อค้นพบความถนัด ความสนใจของตนเองและพัฒนาตนเองให้เต็มศักยภาพ โดยมีขอบข่ายครอบคลุมกิจกรรม ดังนี้

1. กิจกรรมเกื้อกูล ส่งเสริมเรียนรู้ตามกลุ่มสาระการเรียนรู้

2. กิจกรรมพัฒนาความถนัด ความสนใจ และความต้องการของผู้เรียน
3. กิจกรรมปลูกฝังจิตสำนึกในการทำประโยชน์ต่อตนเองและสังคม
4. กิจกรรมบริการด้านต่าง ๆ และฝึกการทำงานที่เป็นประโยชน์ต่อสังคม
5. กิจกรรมส่งเสริมคุณธรรมจริยธรรม

วัตถุประสงค์ของกิจกรรมตามความถนัดและสนใจของผู้เรียน

๑. พัฒนาความรู้ความสามารถ ด้านการคิด วิเคราะห์ สังเคราะห์ เพื่อให้เกิดทักษะประสบการณ์ ทั้งวิชาการและวิชาชีพตามศักยภาพ

๒. มีคุณธรรม จริยธรรม และค่านิยมที่พึงประสงค์

๓. มีสุขภาพและบุคลิกภาพทางด้านร่างกาย และจิตใจที่ดี

๔. ให้เวลาว่างให้เกิดประโยชน์ต่อตนเอง ชุมชน สังคมและประเทศชาติ

๕. มีมนุษย์สัมพันธ์ในการทำงานร่วมกันกับผู้อื่นในระบอบประชาธิปไตย

หลักการจัดกิจกรรมตามความถนัดและสนใจของผู้เรียน

๑. เป็นกิจกรรมที่เกิดจากความสมัครใจของผู้เรียน โดยมีครูเป็นที่ปรึกษา

๒. เป็นกิจกรรมที่ผู้เรียนช่วยกันคิด ช่วยกันทำ และช่วยกันแก้ปัญหา

๓. เป็นกิจกรรมที่พัฒนาผู้เรียนตามสาระที่กำหนดนอกเหนือจากการเรียนการสอน

๔. เป็นกิจกรรมที่ส่งเสริมและพัฒนาศักยภาพของผู้เรียน

๕. เป็นกิจกรรมที่เหมาะสมกับสภาพของสถานศึกษาหรือท้องถิ่น

รายละเอียดกิจกรรม

1. กิจกรรมที่เกื้อกูลส่งเสริมการเรียนรู้ตามกลุ่มสาระการเรียนรู้

เป็นกิจกรรมที่อาจจัดในลักษณะกลุ่มสัมพันธ์การจัดค่ายและลักษณะอื่น ให้ผู้เรียนได้เรียนรู้เพิ่มเติมจากการเรียนรู้ตามกลุ่มสาระ

๑.๑ ภาษาไทย

๑.๑.๑ ค่ายนักพูด
๑.๑.๒ นักเขียนรุ่นเยาว์
๑.๑.๓ ชมรมนักกลอน
๑.๑.๔ ภาษาพาเพลิน
๑.๑.๕ อ่านดีนาทีเดียว
๑.๑.๖ อ่านทุกวันสร้างสรรค์ความคิด
๑.๑.๗ ศูนย์วิทยาการภาษาไทย ฯลฯ

๑.๒ คณิตศาสตร์

๑.๒.๑ ค่ายนักคำนวณ
๑.๒.๒ วิศวกรน้อย
๑.๒.๓ ค่ายคณิตศาสตร์
๑.๒.๔ หนูน้อยอัจฉริยะ ฯลฯ

๑.๓ วิทยาศาสตร์

๑.๓.๑ นักวิทยาศาสตร์น้อย
๑.๓.๒ หนูน้อยนักประดิษฐ์
๑.๓.๓ ค่ายสิ่งแวดล้อม ฯลฯ

๑.๔ สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม

๑.๔.๑ ค่ายพุทธบุตร
๑.๔.๒ เที่ยวทั่วไทย
๑.๔.๓ อนุรักษ์พุทธศาสนา
๑.๔.๔ เข้าวัดวันพระ
๑.๔.๕ ปลุกใจให้รักชาติ
๑.๔.๖ หนูน้อยนักโบราณคดี
๑.๔.๗ นิยมไทย ฯลฯ

๑.๕ สุขศึกษาและพลศึกษา

๑.๕.๑ การแข่งขันกีฬาสี
๑.๕.๒ ออกกำลังกายเพื่อสุขภาพ
๑.๕.๓ การจัดการค่ายพลศึกษา
๑.๕.๔ ใกล้หมอ
๑.๕.๕ อนุรักษ์แม่ไม้มวยไทย
๑.๕.๖ ฟันสวยยิ้มใส ฯลฯ

๑.๖ ศิลป

๑.๖.๑ ศิลปินน้อย
๑.๖.๒ ค่ายศิลปะ
๑.๖.๓ อนุรักษ์ศิลปไทย
๑.๖.๔ ฉันมากับเพลง
๑.๖.๕ ดนตรีเพื่อชีวิต
๑.๖.๖ ส่งเสริมนาฏศิลป์ ฯลฯ

๑.๗ การงานอาชีพและเทคโนโลยี

๑.๗.๑ อาชีพอิสระ
๑.๗.๒ การทำขนมไทย
๑.๗.๓ โครงงานอาชีพ
๑.๗.๔ ความรู้สู่ IT
๑.๗.๕ แม่บ้านยุคไฮเทค ฯลฯ

๑.๘ ภาษาต่างประเทศ

๑.๘.๑ English Camp
๑.๘.๒ ชมรมภาษาอังกฤษ

๑.๘.๓ มัคคุเทศก์น้อย
๑.๘.๔ เปิดฟ้าภาษาโลก
๑.๘.๕ โครงงานภาษาอังกฤษ ฯลฯ

2. **กิจกรรมพัฒนาความถนัด ความสนใจ และความต้องการของผู้เรียน**

๒.๑ การจัดชมรม เช่น

๒.๑.๑ ชมรมกีฬา อาจแบ่งเป็นชุมนุมย่อยแต่ละชนิดกีฬาก็ได้ เช่น

๑) ชมชมฟุตบอล
๒) ชมรมวอลเล่ย์บอล
๓) ชมรมเซปัตตะกร้อ
๔) ชมรมกีฬาไทย

๒.๑.๒ ชมรมดนตรีและขับร้อง
๒.๑.๓ ชมรมทัศนศิลป์
๒.๑.๔ ชมรานาฏศิลป์
๒.๑.๕ ชมรมอนุรักษ์ธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม
๒.๑.๖ ชมรมนักกลอน
๒.๑.๗ ชมรมนักเขียน
๒.๑.๘ ชมรมนักประดิษฐ์
๒.๑.๙ ชมรมนักคิด
๒.๑.๑๐ ชมรมตามกลุ่มสาระ

- ภาษาไทย
- คณิตศาสตร์
- วิทยาศาสตร์
- ภาษาต่างประเทศ

๒.๒ การจัดกิจกรรมอิสระ

เป็นกิจกรรมที่ให้นักเรียนได้เสนอกิจกรรมและปฏิบัติด้วยตนเอง โดยมีการวางแผน ลงมือปฏิบัติ สรุปและนำเสนอผลด้วยตนเอง อาจร่วมกิจกรรมเป็นกลุ่มหรือรายบุคคลก็ได้

๓. กิจกรรมปลูกฝังสร้างจิตสำนึกในการทำประโยชน์ต่อตนเองและสังคม

๓.๑ รักษาดินแดน
๓.๒ สภานักเรียน
๓.๓ ยุวฑูตความดีเฉลิมพระเกียรติฯ
๓.๔ เพื่อนช่วยเพื่อน
๓.๕ วินัยนักเรียน
๓.๖ ต่อต้านยาเสพติด
๓.๗ ฉันรักเมืองไทย
๓.๘ หนูน้อยช่วยสอน
๓.๙ ฉันรักโรงเรียน
๓.๑๐ บ้านเกิดโรงเรียนเก่า
ฯลฯ

๔. กิจกรรมบริการด้านต่าง ๆ และฝึกการทำงานที่เป็นประโยชน์ต่อสังคม

๔.๑ สหกรณ์ร้านค้า
๔.๒ การพยาบาลและบริการสุขภาพ
๔.๓ ห้องสมุด
๔.๔ อาหารกลางวัน
๔.๕ อาสาพัฒนา
๔.๖ ผ้าป่าการศึกษา
๔.๗ ผ้าป่าหนังสือ
ฯลฯ

๕. กิจกรรมส่งเสริมคุณธรรมจริยธรรม

๕.๑ อวยพรวันเกิด
๕.๒ รักรู้รักเรียน
๕.๓ กล่องน้ำใจ
๕.๔ ยกย่องคนดี

๕.๕ ยกย่องบุคลดีเด่น
๕.๖ สารคดีเสียงตามสาย
๕.๗ สมาธิและแผ่เมตตาประจำวัน
๕.๘ การอยู่ค่ายธรรมะ / ค่ายพุทธบุตร
๕.๙ งามอย่างไทย / มารยาทงาม
๕.๑๐ ธรรมะพาสุข / ธรรมนันทนาการ
๕.๑๑ การบำเพ็ญประโยชน์วันสำคัญ
๕.๑๒ ต้นไม้พูดได้ / ต้นไม้คุณธรรม
๕.๑๓ โรงเรียนสดใสด้วยน้ำใจของทุกคน
๕.๑๔ คลินิกธรรมะบำบัด / คลินิกคุณธรรม
ฯลฯ

แนวการวัดและประเมินผลกิจกรรมพัฒนาความถนัด ความสามารถ ความสนใจ และความต้องการของผู้เรียน

เป็นการวัดและประเมินผลผู้เรียนที่เข้าร่วมกิจกรรมพัฒนาความถนัด ความสามารถ ความสนใจ และความต้องการของผู้เรียน ใช้การประเมิน ๒ ด้าน เป็นรายกิจกรรมคือ

๑. การเข้าร่วมกิจกรรม

ผู้ประเมินต้องบันทึกการเข้าร่วมกิจกรรมของนักเรียนที่เข้าร่วมกิจกรรม โดยกำหนดเกณฑ์ของการเข้าร่วมกิจกรรมให้ชัดเจน เช่น ไม่น้อยกว่าร้อยละ ๘๐ ของเวลาทั้งหมด ในการจัดกิจกรรมหรือตามที่ผู้รับผิดชอบกิจกรรมเห็นสมควรโดยความเห็นชอบของคณะกรรมการบริหารหลักสูตร และวิชาการของสถานศึกษา และต้องตั้งเกณฑ์การประเมินผลด้านการเข้าร่วมกิจกรรมให้ผู้เรียนได้ทราบก่อน

๒. การประเมินผลการผ่านจุดประสงค์ของกิจกรรม อาจจะทำได้ด้วยวิธีการที่หลากหลายเหมาะสมกับกิจกรรม โดยใช้ผลของการปฏิบัติกิจกรรมตามสภาพจริง ทั้งด้านความรู้ ความสามารถ ชิ้นงาน ผลงาน ซึ่งอาจใช้แบบบันทึกการสังเกต แบบประเมินงานและการประเมินผลการจัดเข้าร่วมกิจกรรมในแต่ละกิจกรรม และควรเป็นการประเมินจากบุคคลที่มีส่วนเกี่ยวข้อง คือ ตัวนักเรียน ครู เพื่อน ผู้ปกครอง

ผู้รับผิดชอบกิจกรรม กำหนดผลงานของการประเมินเป็นระดับ เช่น ระดับ ๑ ต้องแก้ไข ระดับ ๒ ดี ระดับ ๓ ดีเยี่ยม (หรือผ่านกับไม่ผ่าน) โดยนำผลของบันทึกการเข้าร่วมรวมกับผลของการประเมินจุดประสงค์ เป็นผลการเข้าร่วมกิจกรรมของแต่ละกิจกรรม

เมื่อได้ระดับผลการเข้าร่วมกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนของแต่ละกิจกรรมแล้ว จะแจ้งให้ ผู้เรียนทราบโดยเร็ว เพื่อให้ผู้เรียนที่ไม่ผ่านการประเมินทำการซ่อมให้ผ่านทุก ๆ กิจกรรมและแจ้งผลการประเมินให้ฝ่ายทะเบียนบันทึกผลการเข้าร่วมกิจกรรมสะสมไว้เป็นหลักฐาน

การจัดกิจกรรมนักเรียนในส่วนของกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนเป็นการจัดกิจกรรมที่ใช้เวลาตามโครงสร้างด้านเวลาเรียนของหลักสูตร

กิจกรรมนักเรียนที่โรงเรียนจัดขึ้น มีหลายรูปแบบ มีหลายกิจกรรมที่หลากหลายให้นักเรียนเลือกได้ตามความต้องการและความเหมาะสมของโรงเรียนได้แก่

๑. กิจกรรมสามารถที่จะดำเนินการต่อเนื่องได้ตลอดปี เช่น กิจกรรมศิลปะพาเพลิน ชุมนุมกีฬา ชุมนุมขนมไทย ชุมนุมคณิตศาสตร์ ชุมนุมนาฏศิลป์ ฯลฯ

๒. กิจกรรมที่จัดได้เป็นช่วงเวลาหรือใช้เวลาน้อยก็เสร็จสิ้นกิจกรรม เช่น กีฬาสี กีฬาภายในของโรงเรียน ซึ่งกิจกรรมจำพวกนี้จึงสามารถที่จะได้หลายกิจกรรมในปีการศึกษา

๓. กิจกรรมที่จัดนอกเวลาเรียน เช่น กิจกรรมที่ใช้เวลานอกโครงสร้างของหลักสูตร เช่น กิจกรรมเข้าค่ายคณิตศาสตร์ กิจกรรมเข้าค่ายวิทยาศาสตร์ เป็นต้น

กิจกรรมพัฒนาผู้เรียน (ลูกเสือ เนตรนารี)

หลักการ

กระบวนการลูกเสือมีหลักการสำคัญ ดังนี้

1. มีศาสนาเป็นหลักยึดทางจิตใจ จงรักภักดีต่อศาสนาที่ตนนับถือ และพึงปฏิบัติ
   ศาสนกิจด้วยความจริงใจ
2. จงรักภักดีต่อพระมหากษัตริย์และประเทศชาติของตน พร้อมด้วยการส่งเสริมและ
   สนับสนุนสันติสุขและสันติภาพ ความเข้าใจที่ดีซึ่งกันและกัน และความร่วมมือซึ่งกัน
   และกัน ตั้งแต่ระดับท้องถิ่น ระดับชาติ และระดับนานาชาติ
3. เข้าร่วมพัฒนาสังคม ยอมรับ และให้ความเคารพให้เกียรติและศักดิ์ศรีของผู้อื่นและ
   เพื่อนมนุษย์ทุกคน รวมทั้งธรรมชาติและสรรพสิ่งทั้งหลายในโลก
4. มีความรับผิดชอบต่อการพัฒนาตนเองอย่างต่อเนื่อง
5. ลูกเสือทุกคนต้องยึดมั่นในคำปฏิญาณและกฎของลูกเสือ

วัตถุประสงค์

พระราชบัญญัติลูกเสือ พ.ศ. ๒๕๕๑ มาตรา ๘ ได้กำหนดวัตถุประสงค์ของการฝึกอบรมลูกเสือเพื่อพัฒนาลูกเสือทั้งร่างกาย สติปัญญา จิตใจ และศีลธรรมให้เป็นพลเมืองดี มีความรับผิดชอบและช่วยสร้างสรรค์สังคม ให้เกิดความสามัคคี และมีความเจริญก้าวหน้า ทั้งนี้เพื่อความสงบสุขและความมั่นคงของประเทศชาติตามแนวทางดังต่อไปนี้

1. ให้มีนิสัยในการสังเกต จดจำ เชื่อฟัง และพึ่งตนเอง
2. ให้มีความซื่อสัตย์สุจริต มีระเบียบวินัย และเห็นอกเห็นใจผู้อื่น

3. ให้รู้จักบำเพ็ญตนเพื่อสาธารณประโยชน์
4. ให้รู้จักทำการฝีมือและฝึกฝนการทำกิจกรรมต่าง ๆ ตามความเหมาะสม
5. ให้รู้จักรักษาและส่งเสริมจารีตประเพณี วัฒนธรรม และความมั่นคงของประเทศชาติ

ธรรมชาติและลักษณะวิชา

กลุ่มกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน เน้นการจัดกิจกรรมในลักษณะของการบูรณาการองค์ความรู้ต่างๆ ที่เกื้อกูลส่งเสริมการเรียนรู้ตามกลุ่มสาระให้มีความกว้างขวางลึกซึ้งยิ่งขึ้น อีกทั้งให้ผู้เรียนได้ค้นพบและใช้ศักยภาพที่มีในตนอย่างเต็มที่ เลือก ตัดสินใจ ได้อย่างมีเหตุผลเหมาะสมกับตนเอง สามารถวางแผนชีวิตและอาชีพได้อย่างมีคุณภาพ เน้นการเสริมสร้างทักษะชีวิต วุฒิภาวะทางอารมณ์ ศีลธรรม และจริยธรรม กิจกรรมพัฒนาทักษะชีวิต กิจกรรมสร้างเสริมประสิทธิภาพทางการเรียน เป็นต้น

คุณภาพของผู้เรียน

· คุณภาพของผู้เรียนเมื่อจบหลักสูตร

กลุ่มกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน มุ่งพัฒนาผู้เรียนให้รู้จักและเห็นคุณค่าในตนเองและผู้อื่น มีวุฒิภาวะทางอาร์ม มีกระบวนการคิด มีทักษะในการดำเนินชีวิตอย่างเหมาะสม และมีความสุข มีจิตสำนึกในการรับผิดชอบต่อตนเอง ครอบครัว สังคม และประเทศชาติ

· คุณภาพของผู้เรียนเมื่อจบแต่ละระดับชั้น

ระดับชั้นประถมศึกษา ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๑ – ๓

รู้ความต้องการ จุดเด่นจุดด้อยของตนเองตลอดจนตัดสินใจแก้ไขปัญหาง่ายๆ ของตนเองได้ทำงานร่วมกับผู้อื่นได้อย่างมีความสุข

แสดงออกทางอารมณ์ได้เหมาะสมกับวัย สามารถค้นหาข้อมูลจากแหล่งใกล้ตัวและเลือกใช้ข้อมูลให้เป็นประโยชน์ในชีวิตประจำวัน

ระดับชั้นประถมศึกษา ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๔ – ๖

รู้ความต้องการและความสนใจของตนเอง พัฒนาจุดเด่นและปรับปรุงจุดด้อย รู้และเข้าใจปัญหาที่ซับซ้อน มีการควบคุมอารมณ์และมีการแสดงออกได้เหมาะสมกับวัยและสถานการณ์ ทำงานร่วมกับผู้อื่นได้อย่างมีความสุข ตัดสินในแก้ปัญหาตนเอง ครอบครัว โรงเรียน สามารถค้นหาข้อมูลจากแหล่งต่างๆ ด้วยวีการที่หลากหลายและเลือกใช้ข้อมูลให้เป็นประโยชน์ในชีวิตประจำวัน

ระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๑ – ๓

รู้และเข้าใจความรู้สึกของตนเอง แสวงหาแบบอย่างที่ดีและเหมาะสม รู้และเข้าใจสาเหตุของปัญหาและมีแนวทางในการแก้ปัญหา เข้าใจและยอมรับความแตกต่างระหว่างบุคคล มีความสามารถจัดการกับอารมณ์และแสดงออกได้อย่างเหมาะสม มีความสามารถในการทำงานในฐานะผู้นำและผู้ตามที่ดี มีความสามารถในการตัดสินใจแก้ปัญหาของตนเอง ครอบครัวโรงเรียนและสังคม สามารถค้นหา รวบรวม วิเคราะห์ข้อมูลจากแหล่งต่างๆ ด้วยวิธีการที่หลากหลายทันสมัย และสามารถเลือกใช้ข้อมูลสารสนเทศให้เป็นประโยชน์ต่อตนเองและสังคม

หลักสูตรลูกเสือสำรอง

ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๑		ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๒	ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๓
<u>เตรียมลูกเสือ – เนตรนารีสำรอง</u> 1.มีความรู้เกี่ยวกับนิทานเมาคลีและประวัติการเริ่มกิจการลูกเสือสำรอง	<u>ดาวดวงที่ ๑</u> 1. อนามัย 2. ความสามารถเชิงทักษะ 3. การสำรวจ 4. การค้นหาธรรมชาติ	<u>ดาวดวงที่ ๒</u> 1. อนามัย 2. ความสามารถเชิงทักษะ 3. การสำรวจ 4. การค้นหาธรรมชาติ	<u>ดาวดวงที่ ๓</u> 1. อนามัย 2. ความสามารถเชิงทักษะ 3. การสำรวจ 4. การค้นหาธรรมชาติ

2. รู้จักการทำความเคารพเป็นหมู่(แกรนด์ฮาวล์)และระเบียบแถวเบื้องต้น 3. รู้จักการทำความเคารพเป็นรายบุคคล การจับมือซ้ายและคติพจน์ของลูกเสือ 4. รู้จักคำปฏิญาณและกฎของลูกเสือสำรอง	5. ความปลอดภัย 6. บริการ 7. ธงและประเทศต่างๆ 8. การฝีมือ 9. กิจกรรมกลางแจ้ง 10. การบันเทิง 11. การผูกเงื่อน 12. คำปฏิญาณและกฎของลูกเสือสำรอง	5. ความปลอดภัย 6. บริการ 7. ธงและประเทศต่างๆ 8. การฝีมือ 9. กิจกรรมกลางแจ้ง 10. การบันเทิง 11. การผูกเงื่อน ๑๒. คำปฏิญาณและกฎของลูกเสือสำรอง	5. ความปลอดภัย 6. บริการ 7. ธงและประเทศต่างๆ 8. การฝีมือ 9. กิจกรรมกลางแจ้ง 10. การบันเทิง 11. การผูกเงื่อน ๑๒. คำปฏิญาณและกฎของลูกเสือสำรอง

<u>วิชาพิเศษลูกเสือสำรอง</u>

- จิตรกร
- นักกรีฑา
- นักอ่านหนังสือ
- นักจักรยานสองล้อ
- นักแสดงการบันเทิง
- นักสำรวจ
- นักปฐมพยาบาล
- นักสารพัดช่าง
- งานอดิเรก
- การช่วยเหลืองานบ้าน
- นักอ่านแผนที่
- นักธรรมชาติศึกษา
- นักถ่ายภาพ
- นักว่ายน้ำ
- ผู้ช่วยคนตกน้ำ
- นักวิทยาศาสตร์
- นักกีฬา
- การอนุรักษ์ธรรมชาติ

<u>เครื่องหมายลูกเสือสัมพันธ์</u>

หลักสูตรลูกเสือสามัญ

ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๔	ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๕	ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๖
<u>ลูกเสือตรี</u> 1. ความรู้เกี่ยวกับขบวนการลูกเสือ ๑.๑ ประวัติสังเขปของ Load Baden-Powell ๑.๒ พระราชประวัติสังเขปของ พระบาทสมเด็จพระมงกุฎ เกล้าเจ้าอยู่หัว ๑.๓ วิวัฒนาการของลูกเสือไทย และลูกเสือโลก ๑.๔ การทำความเคารพ การ แสดงรหัส การจับมือซ้าย และคติพจน์ของลูกเสือ 2. คำปฏิญาณและกฎของลูกเสือสามัญ เข้าใจและยอมรับคำปฏิญาณและกฎของลูกเสือสามัญ 3. กิจกรรมกลางแจ้ง มีส่วนร่วมในกิจกรรมของหมู่หรือกองลูกเสือนอกสถานที่	<u>ลูกเสือโท</u> 1. การรู้จักดูแลตนเอง 2. การช่วยเหลือผู้อื่น 3. การเดินทางไปยังสถานที่ต่างๆ 4. ทักษะในทางวิชาลูกเสือ 5. งานอดิเรกและเรื่องที่สนใจ 6. คำปฏิญาณและกฎของลูกเสือ 7. ระเบียบแถว	<u>ลูกเสือเอก</u> 1. การพึ่งตนเอง 2. การบริการ 3. การผจญภัย 4. วิชาการของลูกเสือ 5. ระเบียบแถว

4. ระเบียบแถว ท่ามือเปล่า ท่าถือไม้พลอง การใช้สัญญาณมือและนกหวีด การตั้งแถว และการเรียกแถว		

<u>วิชาพิเศษลูกเสือสามัญ</u>

1. นักจักสาน
2. ช่างไม้
3. ช่างหนัง
4. ชาวนา
5. ชาวสวน
6. ชาวไร่
7. นักเลี้ยงสัตว์เล็ก
8. นักจักรยาน ๒ ล้อ
9. นักว่ายน้ำ
๒๓. นักสัญญาณ
๒๔. นักบุกเบิก
๒๕. นักธรรมชาติศึกษา
๒๖. ช่างเบ็ดเตล็ด
๒๗. ผู้บริบาลคนไข้
๒๘. นักจับปลา
๒๙. ผู้ช่วยต้นเด่น
๓๐. นักพายเรือ
๓๑. นักท้ายเรือบด
๔๕. นักยิงปืนเบื้องต้น
๔๖. การอนุรักษ์ธรรมชาติ
๔๗. การหามิตร
๔๘. มารยาทในสังคม
๔๙. นิเวศวิทยา
๕๐. การพัฒนาชุมชน
๕๑. การใช้พลังงานทดแทน
๕๒. ลูกเสือโทพระมงกุฎเกล้า ฯ
๕๓. ลูกเสือเอกพระมงกุฎเกล้า ฯ

10. ผู้ช่วยคนดับเพลิง	๓๒. นักกระเชียงเรือ
๕๔. สายยงยศ	
11. ผู้ช่วยเหลือผู้ประสบภัย	๓๓. นักเล่นเรือใบ
12. ผู้ให้การปฐมพยาบาล	๓๔. นักดาราศาสตร์เบื้องต้น
13. นักสังเกตและจำ	๓๕. นักอุตุนิยมวิทยาเบื้องต้น
14. การพราง	๓๖. ยามอากาศเบื้องต้น
15. ชาวค่าย	๓๗. นักเครื่องบินเล็กเบื้องต้น
16. ผู้ประกอบอาหารในค่าย	๓๘. นักสะสม
17. ล่าม	๓๙. บรรณารักษ์
18. นักดนตรี	๔๐. นักกรีฑา
19. นักผจญภัยในป่า	๔๑. นักขี่ม้า
20. นักสำรวจ	๔๒. มวยไทยเบื้องต้น
21. มัคคุเทศก์	๔๓. มวยสากลเบื้องต้น
22. ช่างเขียน	๔๔. กระบี่กระบองเบื้องต้น

หลักสูตรลูกเสือสามัญรุ่นใหญ่

ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๑	ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๒	ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๓
<u>เครื่องหมายลูกเสือโลก</u> <u>หลักสูตร</u> 1. แสดงว่าเข้าใจเรื่องราวต่อไปนี้พอสมควร: ๑.๑ กิจการของคณะลูกเสือแห่งชาติ ๑.๒ กิจการของคณะลูกเสือโลกและความ	<u>เครื่องหมายลูกเสือชั้นพิเศษ</u> <u>หลักสูตร</u> ผู้ที่เข้าเกณฑ์ได้รับเครื่องหมายลูกเสือชั้นพิเศษ จะต้องมีคุณสมบัติดังนี้ 1. ได้รับเครื่องหมายลูกเสือโลก	<u>เครื่องหมายลูกเสือหลวง</u> <u>หลักสูตร</u> ผู้ที่เข้าเกณฑ์ได้รับเครื่องหมายลูกเสือหลวง จะต้องมีคุณสมบัติดังนี้ 1. ได้รับเครื่องหมายลูกเสือชั้นพิเศษ 2. สอบได้วิชาพื้นฐานในระดับลูกเสือชั้นพิเศษ ๓ วิชา ซึ่งไม่อยู่ในวิชา

สัมพันธ์ระหว่างลูกเสือนานาชาติ ๑.๓ บทบาทของตนเองในฐานะที่เป็นลูกเสือสามัญรุ่นใหญ่ 2. ยอมรับและปฏิบัติตามคำปฏิญาณและกฎของลูกเสือสามัญรุ่นใหญ่ 3. เข้าใจเรื่องระเบียบแถวและปฏิบัติตามหนังสือคู่มือการฝึกระเบียบแถวลูกเสือของสำนักงานคณะกรรมการบริหารลูกเสือแห่งชาติ 4. กางและรื้อเต็นท์ที่พักแรมในเวลากลางคืนกับลูกเสือสามัญรุ่นใหญ่อีกคนหนึ่ง 5. สาธิตการบรรจุเครื่องหลังอย่างถูกต้อง สำหรับการเดินทางไกลไปพักแรมค้างคืน 6. ก่อและจุดไฟกลางแจ้ง แล้วปรุงอาหารอย่างเพียงพอสำหรับ ๒ คน 7. สามารถอ่านและใช้แผนที่ เข็มทิศและรู้จักบริเวณที่ตนอยู่โดยพิจารณาจาก	2. สอบวิชาพื้นฐานระดับลูกเสือชั้นพิเศษได้ ๕ วิชา คือ วิชาการเดินทางสำรวจ วิชาบริการ และวิชาอื่นอีก ๓ วิชา ซึ่งลูกเสือเป็นผู้เลือก 3. ผ่านการฝึกอบราวิชาความคิดริเริ่ม (Initiative Course) ซึ่งต้องประกอบด้วยการเดินทางไกล ไปอยู่ค่ายพักแรมเป็นเวลา ๑ วัน - การไปอยู่ค่ายพักแรมต้องเดินไปยังท้องถิ่นที่ลูกเสือไม่คุ้นเคย จำนวนลูกเสือสามัญรุ่นใหญ่ที่จะไปอยู่ค่ายพักแรม ความแบ่งเป็นชุด ชุดละ ๔ คน - การเดินทางไกลต้องมีระยะทางอย่างน้อย ๘ กิโลเมตร และในระหว่างการเดินทางให้สมมุติว่ามีเหตุฉุกเฉินเกิดขึ้นอย่างน้อย ๕ อย่าง เช่น ช่วยเหลือผู้ประสบภัยหรือมีผู้ติดอยู่ในที่สูง การใช้เข็มทิศ การปฏิบัติงานในเวลา	พื้นฐาน ๕ วิชาที่สอบได้เมื่อขอรับเครื่องหมายลูกเสือชั้นพิเศษ 3. สอบได้วิชาบริการและวิชาพื้นฐานอีก ๓ วิชา ในระดับลูกเสือหลวง 4. ผ่านการฝึกอบรมวิชาการเป็นผู้นำตามหลักสูตรที่กำหนดไว้ 5. คณะกรรมการดำเนินงานของกองและผู้กำกับเห็นว่า เป็นผู้ที่ปฏิบัติตนเป็นตัวอย่างที่ดีตามวิธีการของลูกเสือ และสมควรได้รับเครื่องหมายลูกเสือหลวง 6. เลขาธิการคณะกรรมการบริหารลูกเสือแห่งชาติ หรือผู้อำนวยการลูกเสือจังหวัด แล้วแต่กรณี เป็นผู้แต่งตั้งบุคคลที่มีวุฒิเหมาะสมทำการสัมภาษณ์เมื่อเห็นว่าเป็นผู้เหมาะสมแล้วให้รายงานต่อไปตามลำดับ จนถึงคณะกรรมการบริหารลูกเสือแห่งชาติพิจารณาอนุมัติ และให้ประธานคณะกรรมการบริหาร

เข็มทิศและสิ่งแวดล้อมที่มองเห็นด้วยตาเปล่า 8. สามารถผูกและรู้จักประโยชน์เงื่อน ๑๐ เงื่อน ต่อไปนี้ คือ เงื่อนพิรอด เงื่อนขัดสมาธิ เงื่อนผูกกระหวัดไม้ เงื่อนบ่วงสายธนู เงื่อนตะกรุดเบ็ด เงื่อนประมง เงื่อนผูกซุง เงื่อนผูกรั้ง เงื่อนปมตาไก่ และการผูกแน่น (ผูกทแยง ผูกกากบาท ผูกประกบ) 9. รู้วิธีปฏิบัติเกี่ยวกับการปฐมพยาบาลในเรื่องต่อไปนี้ คือ บาดแผลธรรมดา ถูกไฟไหม้ น้ำร้อนลวก เป็นลม งูกัด แมงมุมกัด แมลงกัดต่อย ผิวหนังถลอก และเท้าแพลง ๑๐. รู้เรื่องที่พึงระมัดระวังเพื่อความปลอดภัยทั่วไปเกี่ยวกับกิจกรรมของลูกเสือสามัญรุ่นใหญ่	กลางคืน การแปลรหัส และเหตุฉุกเฉินทางน้ำ เป็นต้น เหตุฉุกเฉินเช่นว่านี้ให้เว้นระยะห่างกันพอสมควร และลูกเสือจำเป็นต้องมีความรู้ในเรื่องแผนที่และเข็มทิศ จึงจะสามารถเดินทางไปถึงจุดหมายปลายทางได้ - การฝึกอบรมวิชาความคิดริเริ่มนี้ต้องมีลักษณะเป็นการทดสอบอย่างจริงจังในเรื่องความตั้งใจ จริงความคิดริเริ่ม และการพึ่งตนเอง (Self – reliance) 4. คณะกรรมการดำเนินงานของกองและผู้กำกับเห็นว่าเป็นผู้ที่สมควรได้รับเครื่องหมายลูกเสือชั้นพิเศษ ๕. ได้รับอนุมัติจากเลขาธิการคณะกรรมการบริหารลูกเสือแห่งชาติ หรือผู้อำนวยการลูกเสือจังหวัด	ลูกเสือแห่งชาติเป็นผู้ลงนามในประกาศนียบัตรแสดงว่าเป็นผู้ได้รับเครื่องหมายลูกเสือหลวง

	แล้วแต่กรณี	

<u>เครื่องหมายสายยงยศลูกเสือสามัญรุ่นใหญ่</u>

<u>หลักสูตร</u>

1. ได้เป็นลูกเสือเอกหรือสอบได้เครื่องหมายลูกเสือโลกมาแล้ว
2. สอบได้วิชานักผจญภัย และวิชาต่อไปนี้อีก ๒ วิชา คือ นักดาราศาสตร์ นักอุตุนิยมวิทยา การจัดค่ายพักแรม ผู้พิทักษ์ป่า นักเดินทางไกล หัวหน้าคนครัว นักบุกเบิก นักสะกดรอย นักธรรมชาติวิทยา
3. ต้องถักสายหนัง เครื่องหมายสายยงยศของตนเอง

<u>วิชาพิเศษลูกเสือสามัญรุ่นใหญ่</u>

1. นักผจญภัย
2. นักดาราศาสตร์
3. นักอุตุนิยมวิทยา
4. ผู้จัดการค่ายพักแรม
5. ผู้พิทักษ์ป่า
6. นักเดินทางไกล
7. หัวหน้าคนครัว
8. นักบุกเบิก
9. นักสะกดรอย
10. นักธรรมชาติวิทยา

๑๘. นักถ่ายภาพ
๑๙. นักกีฬา
๒๐. นักกรีฑา
๒๑. นักพิมพ์ดีด
๒๒. นักแสดงการบันเทิง
๒๓. นักยิงปืน
๒๔. ล่าม
๒๕. หน้าที่พลเมือง
๒๖. มัคคุเทศก์
๒๗. บรรณารักษ์
๓๕. ช่างเครื่องยนต์
๓๖. อิเล็กทรอนิกส์
๓๗. การหามิตร
๓๘. การฝีมือ
๓๙. การช่วยผู้ประสบภัย
๔๐. การสาธารณสุข
๔๑. การพยาบาล
๔๒. การพูดในที่สาธารณะ
๔๓. การอนุรักษ์ธรรมชาติ
๔๔. การประชาสัมพันธ์

11. การสื่อสารด้วยยานพาหนะ
๒๘. เลขานุการ
๔๕. การสังคมสังเคราะห์
12. นักดับเพลิง
๒๙. พลาธิการ
๔๖. การพัฒนาชุมชน
13. นักสัญญาณ
๓๐. ผู้ช่วยการจราจร
๔๗. ชาวประมง
14. นักสารพัดช่าง
๓๑. ช่างเขียน
๔๘. ต้นเด่น
15. นักโบราณคดี
๓๒. ช่างไฟฟ้า
๔๙. ผู้นำร่อง
16. นักสะสม
๓๓. ช่างวิทยุ
๕๐. นักแล่นเรือใบ
17. นักดนตรี
๓๔. ช่างแผนที่
๕๑. นักว่ายน้ำ
52. นักพายเรือ
๖๕. การควบคุมการจราจรทางอากาศ
53. นักกระเชียงเรือ
๖๖. การช่วยเหลือผู้ประสบภัยและดับเพลิง

อากาศยาน
54. กลาสีเรือ
๖๗. การฝึกเป็นผู้นำ
55. การควบคุมการจราจรทางน้ำ
๖๘. นักปฏิบัติการทางจิตวิทยา (ปจว.)
56. การป้องกันความเสียหายและดับเพลิงไหม้บนเรือ
๖๙. วิชาการขนส่งทางอากาศ
57. การเรือ
๗๐. แผนที่ทหารและเข็มทิศ
58. การดำรงชีพในทะเล
๗๑. เสนารักษ์
59. เครื่องหมายชาวเรือ
๗๒. การดำรงชีพในถิ่นทุรกันดาร

60. เครื่องหมายเชิดชูเกียรติลูกเสือเหล่าสมุทร ๗๓.
นักไต่หน้าผา
61. นักเครื่องบินเล็ก ๗๔.
เครื่องหมายการบิน
62. ช่างอากาศ ๗๕.
เครื่องหมายเชิดชูเกียรติลูกเสือเหล่า
อากาศ
63. ยามอากาศ ๗๖.
เครื่องหมายผู้ฝึกสอน
64. การควบคุมการจราจรทางอากาศเบื้องต้น

คำอธิบายสาระการเรียนรู้

กิจกรรมพัฒนาผู้เรียน (ลูกเสือสำรอง)
ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๑

พิธีเปิด ปิดประชุมกอง ดำเนินการตามการะบวนการของลูกเสือ เตรียมลูกเสือสำรองนิยายเรื่องเมาคลี ประวัติการเริ่มกิจกรรม การทำความเคารพเป็นหมู่ (แกรนฮาวล์) และรายบุคคลการจับมือซ้าย ระเบียบแถวเบื้องต้น คำปฏิญาณ กฎและคติพจน์ของลูกเสือสำรองโดยจัดกิจกรรม ให้ศึกษา วิเคราะห์ วางแผน ปฏิบัติกิจกรรมตามฐาน เน้นระบบหมู่ สรุปผลการ จัดการปฏิบัติกิจกรรมปิดประชุมกอง

เพื่อให้มีความรู้ ความเข้าใจในกิจกรรมลูกเสือ สามารถปฏิบัติตามคำปฏิญาณ กฎและคติพจน์ของลูกเสือสำรอง มีนิสัยในการสังเกต จดจำ มีความร่าเริงแจ่มใส มีระเบียบวินัย ขยัน ประหยัด ซื่อสัตย์สุจริต อดทน เสียสละ ช่วยเหลือตนเองและผู้อื่น เป็นนำและผู้ตามที่ดี

ทำงาน และอยู่ร่วมกับ ผู้อื่นได้ มีความสนใจการอนุรักษ์ธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม

หน่วยการเรียนรู้

กิจกรรมพัฒนาผู้เรียน (ช่วงชั้น ป.๑ – ป.๓)
ลูกเสือสำรอง
ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๑ **เวลา ๔๐ ชั่วโมง**

หน่วยการเรียนรู้	ชื่อหน่วยการเรียนรู้	เวลา (ชม.)
๑	ประวัติการเริ่มกิจการลูกเสือ	๓
๒	ประโยชน์ของลูกเสือ	๒

๓	เครื่องแบบลูกเสือ	๓
๔	นิทานเมาคลี	๘
๕	ระเบียบแถว	๖
๖	การทำความเคารพเป็นรายบุคคล	๔
๗	การทำความเคารพเป็นหมู่	๘
๘	ประวัติการจับมือ	๔
๙	รหัสลูกเสือ	๔
	รวมทั้งสิน	**๔๐**

อธิบายสาระการเรียนรู้

กิจกรรมพัฒนาผู้เรียน (ลูกเสือสำรอง) ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๒

พิธีเปิด ปิดกองชุมกอง ดำเนินตามกระบวนการของลูกเสือ รักษาความสะอาดของ ร่างกาย การดูแลสุขภาพจากโรคภัย การ

ปฐมพยาบาลแผลขนาดเล็ก ความสามารถในเชิงทักษะ สถานที่ให้บริการที่สำคัญในท้องถิ่น การขอความช่วยเหลือจากผู้ใหญ่ การค้นหาธรรมชาติ ความปลอดภัย การบริการ ธงชาติไทย ธงลูกเสือโลกและธงประเทศต่างๆ การฝีมือ กิจกรรมกลางแจ้ง และการบันเทิง การผูกเงื่อน กฎและคำปฏิญาณของลูกเสือสำรองโดยจัดกิจกรรม ให้ศึกษาวิเคราะห์ วางแผน ปฏิบัติ กิจกรรมตามฐาน เน้นระบบหมู่ สรุปผลการจัดการปฏิบัติกิจกรรมปิดประชุมกอง

เพื่อให้มีความรู้ ความเข้าใจในกิจกรรมลูกเสือสามารถปฏิบัติตามคำปฏิญาณ กฎและคติพจน์ของลูกเสือสำรอง มีนิสัยในการสังเกตจดจำ มีความร่าเริงแจ่มใส มีระเบียบวินัย ขยัน ประหยัด ซื่อสัตย์สุจริต อดทน เสียสละ ช่วยเหลือตนเองและผู้อื่น เป็นผู้นำและผู้ตามที่ดี ทำงานและอยู่ร่วมกับ ผู้อื่นได้ มีความสนใจในการอนุรักษ์ธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม

หน่วยการเรียนรู้

กิจกรรมพัฒนาผู้เรียน (ช่วงชั้น ป.๑ – ป.๓)
ลูกเสือสำรอง
ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๒ **เวลา ๔๐ ชั่วโมง**

หน่วยการเรียนรู้	**ชื่อหน่วยการเรียนรู้**	**เวลา (ชม.)**
๑	การรักษาความสะอาดของร่างกาย	๓
๒	การหายใจโรคหวัด	๓
๓	การปฐมพยาบาลบาดแผลขนาดเล็ก	๓
๔	ความสามารถเชิงทักษะ	๓
๕	สถานที่ที่ให้บริการที่สำคัญในท้องถิ่น	๓
๖	การขอความช่วยเหลือจากผู้ใหญ่	๓
๗	การค้นหาธรรมชาติ	๒
๘	ความปลอดภัย	๓
๙	บริการ	๒
๑๐	ธงชาติไทย ธงคณะลูกเสือโลกและธงประจำชาติต่างๆ	๓
๑๑	การฝีมือ	๓
๑๒	กิจกรรมกลางแจ้งและการบันเทิง	๓
๑๓	การผูกเงื่อน	๓
๑๔	กฎและคำปฏิญาณของลูกเสือสำรอง	๓
	รวมทั้งสิ้น	**๔๐**

คำอธิบายสาระการเรียนรู้

กิจกรรมพัฒนาผู้เรียน (ลูกเสือสำรอง)
ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๓

พิธีเปิด ปิดประชุมกอง ดำเนินตามกระบวนการของลูกเสือ การอนามัย ความสามารถเชิงทักษะ การสำรวจ การค้นหาธรรมชาติ ความปลอดภัย การบริการ ธงและแระเทศต่างๆ การฝีมือ กิจกรรมกลางแจ้งและการบันเทิง การผูกเงื่อน กฎและคำปฏิญาณของลูกเสือสำรองโดยจัดกิจกรร ให้ศึกษา วิเคราะห์ วางแผน ปฏิบัติกิจกรรมตามฐาน เน้นระบบหมู่ สรุปการจัดการปฏิบัติกิจกรรม ปิดประชุมกอง

เพื่อให้ความรู้ ความเข้าใจกิจกรรมลูกเสือ สามารถปฏิบัติตามคำปฏิญาณ กฎและคติพจน์ของลูกเสือสำรอง มีนิสัยในการสังเกต จดจำ มีความร่าเริงแจ่มใส มีระเบียบวินัย ขยัน ประหยัด ซื่อสัตย์สุจริต อดทน เสียสละ ช่วยเหลือตนเองและผู้อื่น เป็นผู้นำและผู้ตามที่ดี ทำงานและอยู่ร่วมกับผู้อื่นได้ มีความสนใจในการอนุรักษ์ธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม

หน่วยการเรียนรู้

กิจกรรมพัฒนาผู้เรียน (ช่วงชั้น ป.๑ – ป.๓)
ลูกเสือสำรอง
ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๓ เวลา
๔๐ ชั่วโมง

หน่วยการเรียนรู้	ชื่อหน่วยการเรียนรู้	เวลา (ชม.)
๑	อนามัย	๓
๒	การสามารถในเชิงทักษะ	๓
๓	การสำรวจ	๓
๔	การค้นหาธรรมชาติ	๒
๕	ความปลอดภัย	๓
๖	บริการ	๓
๗	การฝีมือ	๒
๘	กิจกรรมกลางแจ้ง	๖
๙	การบันเทิง	๓
๑๐	ธงชาติไทย ธงคณะลูกเสือโลก และธงประจำชาติต่างๆ	๖
๑๑	การผูกเงื่อน	๓

๑๒	กฎและคำปฏิญาณของลูกเสือสำรอง	๓
	รวมทั้งสิ้น	**๔๐**

คำอธิบายสาระการเรียนรู้

กิจกรรมพัฒนาผู้เรียน (ลูกเสือสามัญ)
ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๔

พิธีเปิด ปิดประชุมกอง ดำเนินตามกระบวนการของลูกเสือ ลุกเสือสำรองดาวดวงที่ ๓ การอนามัย ความสามารถเชิงทักษะ การสำรวจ การค้นหาธรรมชาติ ความปลอดภัย การบริการ ธงและประเทศต่างๆ การฝึกมือ กิจกรรมกลางแจ้ง การบันเทิง การผูกเงื่อน คำปฏิญาณและกฎของลูกเสือสำรอง โดยจัดกิจกรรม ให้ศึกษา วิเคราะห์ วางแผน ปฏิบัติกิจกรรมตามฐาน เน้นระบบหมู่ สรุปผล การจัดการปฏิบัติกิจกรรมเปิดประชุมกอง

เพื่อให้มีความรู้ ความเข้าใจกิจกรรมลุกเสือ สามารถปฏิบัติตามคำปฏิญาณ กฎและคติพจน์ของลูกเสือสำรอง มีนิสัยในการสังเกต จดจำ มีความร่าเริงแจ่มใส มีระเบียบวินัย ขยัน ประหยัด ซื่อสัตย์สุจริต อดทน ช่วยเหลือตนเองและผู้อื่น เป็นผู้นำและผู้ตามที่ดีทำงานและอยู่

ร่วมกับผู้อื่นได้ มีความสนใจในการอนุรักษ์ธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม

หน่วยการเรียนรู้

กิจกรรมพัฒนาผู้เรียน (ช่วงชั้น ป.๔ – ป.๖)
ลูกเสือสามัญ
ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๔ เวลา ๔๐ ชั่วโมง

หน่วยการเรียนรู้	ชื่อหน่วยการเรียนรู้	เวลา (ชม.)
๑	การอนามัย	๓
๒	ความสามารถในเชิงทักษะ	๓
๓	การสำรวจ	๓

๔	การค้นหาธรรมชาติ	๓
๕	ความปลอดภัย	๓
๖	บริการ	๔
๗	ธงและประเทศต่างๆ	๓
๘	การฝีมือ	๓
๙	กิจกรรมการแจ้ง	๔
๑๐	การผูกเงื่อน	๓
๑๑	การบันเทิง	๔
๑๒	กฎและคำปฏิญาณของลูกเสือสำรอง	๔
	รวมทั้งสิน	**๔๐**

คำอธิบายสาระการเรียนรู้

กิจกรรมพัฒนาผู้เรียน (ลูกเสือสามัญ) ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๕

พิธีเปิด ปิดประชุมกอง ดำเนินตามกระบวนการลูกเสือ กา รู้จักดูแลตนเอง การช่วยเหลือผู้อื่น การเดินทางไปยังสถานที่ต่างๆ

ทักษะในทางวิชาลูกเสือ งานอดิเรกและเรื่องที่น่าสนใจ คำปฏิญาณและกฎของลูกเสือสามัญ ระเบียบแถว นักเลี้ยงสัตว์เล็ก นักว่ายน้ำ นักสังเกตและจำ นักธรรมชาติ โดยจัดกิจกรรม ให้ศึกษา วิเคราะห์ วางแผน ปฏิบัติกิจกรรมตามฐาน เน้นระบบหมู่ สรุปการจัดการปฏิบัติกิจกรรมเปิดประชุมกอง

เพื่อให้มีความรู้ ความเข้าใจในกิจกรรมลุกเสือ สามารถปฏิบัติตามคำปฏิญาณ กฎและคติพจน์ของลูกเสือสำรอง มีนิสัยในการสังเกต จดจำ มีความร่าเริงแจ่มใส มีระเบียบวินัย ขยัน ประหยัด ซื่อสัตย์สุจริต อดทน เสียสละ ช่วยเหลือตนเองและผู้อื่น เป็นผู้ตามที่ดีทำงานและอยู่ร่วมกับผู้อื่นได้ มีความสนใจในการอนุรักษ์ธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม

หน่วยการเรียนรู้

กิจกรรมพัฒนาผู้เรียน (ช่วงชั้น ป.๔ – ป.๖)
ลูกเสือสามัญ
ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๕ เวลา ๔๐ ชั่วโมง

หน่วยการเรียนรู้	ชื่อหน่วยการเรียนรู้	เวลา (ชม.)
๑	การรู้จักดูแลตนเอง	๓
๒	การช่วยเหลือผู้อื่น	๒
๓	การเดินทางไปยังสถานที่ต่างๆ	๓
๔	การทักษะในทางวิชาลูกเสือ	๔
๕	งานอดิเรกและเรื่องน่าสนใจ	๑
๖	คำปฏิญาณและกฎของลูกเสือสามัญ	๑
๗	ระเบียบแถว	๒
๘	นักเลี้ยงสัตว์เล็ก	๖
๙	นักว่ายน้ำ	๖
๑๐	นักสังเกตและจำ	๖
๑๑	นักธรรมชาติศึกษา	๖
	รวมทั้งสิ้น	**๔๐**

คำอธิบายสาระการเรียนรู้

กิจกรรมพัฒนาผู้เรียน (ลูกเสือสามัญ)
ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๖

เปิดประชุมกอง ดำเนินตามกระบวนการของลูกเสือและจัดกิจกรรมโดยให้ศึกษา วิเคราะห์วางแผน ปฏิบัติกิจกรรมตามฐาน โดยเน้นระบบหมู่สรุปผลการปฏิบัติกิจกรรม ปิดการ ประชุมกอง ในเรื่อง

ลูกเสือเอก การพึ่งตนเอง การบริการ การผจญภัย วิชาการของลูกเสือ ระเบียบแถว

หมายเหตุ เมื่อผู้เรียนได้ปฏิบัติกิจกรรมและผ่านการทดสอบแล้ว จะได้รับเครื่องหมาย
ลูกเสือตรี ลูกเสือโท และลูกเสือเอก ตามลำดับ

เพื่อให้มีความเข้าใจในกิจกรรมลูกเสือสามัญ สามารถปฏิบัติคำปฏิญาณ กฎ และคติพจน์ของลูกเสือ มีความรู้ร่าเริงแจ่มใส มีระเบียบวินัย ประหยัดซื่อสัตย์สุจริต อดทน เสียสละ ช่วยเหลือตนเองและผู้อื่นได้ สนใจและอนุรักษ์ธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม

สำหรับวิชาพิเศษ ให้ใช้ข้อบังคับคณะลูกเสือแห่งชาติว่าด้วยปกครองหลักสูตรและวิชาพิเศษลูกเสือสามัญ (ฉบับที่ ๑๓) พ.ศ. ๒๕๒๕

หน่วยการเรียนรู้

กิจกรรมพัฒนาผู้เรียน (ช่วงชั้น ป.๔ – ป.๖)
ลูกเสือสามัญ
ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๖ เวลา
๔๐ ชั่วโมง

หน่วยการเรียนรู้	ชื่อหน่วยการเรียนรู้	เวลา (ชม.)
๑	การพึ่งตนเอง	๓
๒	การบริการ	๒
๓	การผจญภัย	๔
๔	วิชาการของลูกเสือ	๑๒
๕	ระเบียบแถว	๕
๖	ผู้ให้การปฐมพยาบาล	๓
๗	วิชาชาวค่าย	๓
๘	นักผจญภัยในป่า	๓
๙	นักกรีฑา	๒
๑๐	ผู้ประกอบอาหาร	๓
	รวมทั้งสิ้น	**๔๐**

คำอธิบายสาระการเรียนรู้

กิจกรรมพัฒนาผู้เรียน (ลูกเสือสามัญรุ่นใหญ่) ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๑

เปิดประชุมกองดำเนินตามกระบวนการของลูกเสือและกิจกรรมโดยให้ศึกษาวิเคราะห์วางแผน ปฏิบัติกิจกรรมตามฐาน โดยเน้นระบบหมู่ สรุปผลการปฏิบัติกิจกรรม ปิดประชุมกองในเรื่อง

การประดับเครื่องหมายลูกเสือโลก พิธีสวนสนามและการใช้อาวุธ กิจกรรมลูกเสือแห่งชาติ กิจกรรมลูกเสือโลก บทบาทในฐานะลูกเสือสามัญรุ่งใหญ่ ระเบียบแถว การฝึกถืออาวุธ (ไม้ง่าม) เป็นรายบุคคล เป็นหมู่เป็นกอง กฎและคำปฏิญาณ แผนที่-เข็มทิศ พิธีราชดุดี การหาทิศโดยการใช้เข็มทิศสังเกตสิ่งแวดล้อม เงื่อนของสามัญรุ่งใหญ่ วิธีการปฐมพยาบาล ความปลอดภัยในกิจกรรมผจญภัย

หน่วยการเรียนรู้

กิจกรรมพัฒนาผู้เรียน (ช่วงชั้น ม.๑ – ม.๓)
ลูกเสือสามัญรุ่นใหญ่
ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๑ เวลา ๔๐ ชั่วโมง

หน่วยการเรียนรู้	ชื่อหน่วยการเรียนรู้	เวลา (ชม.)
๑	ปฐมนิเทศลูกเสือใหม่ แบ่งหมู่กอง	๑
๒	เปิดประชุม	๒
๓	ประดับเครื่องหมายลูกเสือโลก	๑
๔	พิธีฝึกซ้อมสวนสนาม	๒
๕	สวนสนาม	๑
๖	กิจกรรมลูกเสือชาติ	๒
๗	กิจกรรมลูกเสือโลก	๒

๘	บทบาทในฐานะลูกเสือสามัญรุ่นใหญ่	๒
๙	ระเบียบแถว	๓
๑๐	การฝึกถืออาวุธ(ไม้ง่าม)บุคคลและหมู่กอง	๓
๑๑	กฎและคำปฏิญาณ	๓
๑๒	แผนที่-เข็มทิศ	๓
๑๓	พิธีราชดุดี	๑
๑๔	การหาทิศโดยการใช้เข็มทิศสังเกตสิ่งแวดล้อม	๒
๑๕	เงื่อนของสามัญรุ่นใหญ่	๕
๑๖	วิธีการปฐมพยาบาล	๓
๑๗	ความปลอดภัยในกิจกรรมผจญภัย	๔
	รวมทั้งสิน	**๔๐**

คำอธิบายสาระการเรียนรู้

กิจกรรมพัฒนาผู้เรียน (ลูกเสือสามัญรุ่นใหญ่) ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๒

เปิดประชุมกองดำเนินตามกระบวนการของลูกเสือและกิจกรรมโดยให้ศึกษาวิเคราะห์วางแผน ปฏิบัติกิจกรรมตามฐาน โดยเน้นระบบหมู่ สรุปผลการปฏิบัติกิจกรรม ปิดประชุมกองในเรื่อง

ประวัติลูกเสือ การเยี่ยมหน่วยงาน การเดินทางไกล ชนิดของผลพิษและโครงการเกี่ยวกับ สิ่งแวดล้อม การแสดงออกทางศิลปะและการเดินทางสำรวจ สมรรถภาพทางกาย อันตราของสิ่งเสพติด กีฬาประเภทต่างๆ กฎและคำปฏิญาณ หลักธรรมทางพุทธศาสนา หลักความปลอดภัย การพัฒนาและการให้บริการแก่ชุมชน การปฐมพยาบาล

หน่วยการเรียนรู้

กิจกรรมพัฒนาผู้เรียน (ช่วงชั้น ม.๑ – ม.๓)
ลูกเสือสามัญรุ่นใหญ่

ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๒ เวลา ๔๐ ชั่วโมง

หน่วยการเรียนรู้	ชื่อหน่วยการเรียนรู้	เวลา (ชม.)
๑	เปิดประชุมกอง ประวัติลูกเสือ การเยี่ยมหน่วยงาน	๔
๒	การเดินทางไกล สิ่งแวดล้อม	๔
๓	ชนิดของมลพิษและโครงการเกี่ยวกับสิ่งแวดล้อม	๒
๔	การแสดงภาพออกทางศิลปะและการเดินทางสำรวจ	๔
๕	สมรรถภาพทางกายและอันตรายของสิ่งเสพติด	๕
๖	กีฬาไทยและกีฬาสากล	๔
๗	กฎและคำปฏิญาณ	๑
๘	ศีล ๕ ศีล ๘	๒
๙	หลักธรรมทางพระพุทธศาสนา	๓
๑๐	กฎแห่งความปลอดภัย	๔
๑๑	การพัฒนาชุมชนและการให้บริการชุมชน	๓
๑๒	การปฐมพยาบาล เหตุฉุกเฉินและการบริการ	๔
	รวมทั้งสิ้น	**๔๐**

คำอธิบายสาระการเรียนรู้

กิจกรรมพัฒนาผู้เรียน (ลูกเสือสามัญรุ่นใหญ่) ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๓

เปิดประชุมกองดำเนินตามกระบวนการของลูกเสือและกิจกรรมโดยให้ศึกษาวิเคราะห์ วางแผน ปฏิบัติกิจกรรมตามฐาน โดยเน้นระบบหมู่สรุปผลการปฏิบัติกิจกรรม ปิดประชุมกองในเรื่อง

การปกครองระบอบประชาธิปไตย นโยบายรัฐบาล หน้าที่ของกรรมการกองลูกเสือสามัญรุ่นใหญ่ หลักการดำเนินงานของสหประชาชาติ ปัญหาสิ่งแวดล้อมในท้องถิ่น สถานที่สำคัญทางประวัติศาสตร์ การเดินทางสำรวจ การจัดแสดงงานศิลปะ กีฬาประเภทต่างๆ หลักธรรมของศาสนากับการแก้ปัญหาสังคม การโต้วาที ขบวนการลูกเสือ ระเบียบแถว กิจกรรมกลางแจ้ง คำปฏิญาณ และกฎของลูกเสือ ผู้นำท้องถิ่น คุณสมบัติของผู้นำ องค์ประกอบในการสร้างความเป็นปึกแผ่น การอบรมวิชาการเป็นผู้นำ

หน่วยการเรียนรู้

กิจกรรมพัฒนาผู้เรียน (ช่วงชั้น ม.๑ – ม.๓)
ลูกเสือสามัญรุ่นใหญ่
ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๓ เวลา
๔๐ ชั่วโมง

หน่วยการเรียนรู้	ชื่อหน่วยการเรียนรู้	เวลา (ชม.)
๑	การปกครองระบอบประชาธิปไตย นโยบายรัฐบาล หน้าที่ของกรรมการกองลูกเสือสามัญรุ่นใหญ่	๕
๒	หลักการดำเนินงานของสหประชาชาติ	๒
๓	ปัญหาสิ่งแวดล้อมในท้องถิ่นและสถานที่สำคัญทางประวัติศาสตร์	๔
๔	การเดินทางสำรวจและการจัดแสดงงานศิลปะ	๔
๕	กีฬาประเภทบุคคลและประเภททีม	๖
๖	หลักธรรมของศาสนากับการแก้ปัญหาสังคมและกฎต่างๆ	๔
๗	การโต้วาที	๓
๘	ขบวนการลูกเสือ	๒

๙	ระเบียบแถว กิจกรรมกลางแจ้ง คำปฏิญาณและกฎของลูกเสือ	๕
๑๐	ผู้นำท้องถิ่น คุณสมบัติของผู้นำ องค์ประกอบในการสร้างความเป็นปึกแผ่น การฝึกอบรมวิชาการเป็นผู้นำ	๕
	รวมทั้งสิ้น	**๔๐**

กิจกรรมพัฒนาผู้เรียน (ยุวกาชาด)

1. **กลุ่มกิจกรรมกาชาดและยุวกาชาด**

ยุวกาชาดระดับ ๑ (ป.๑-ป.๓)	ยุวกาชาดระดับ ๒ (ป.๔-ป.๖)	ยุวกาชาดระดับ ๓ (ม.๑-ม.๓)
๑.กาชาด ๑.๑ ประวัติกาชาด ๑.๒ เครื่องหมาย ๑.๓ กิจกรรมกาชาด ๒. ยุวกาชาด ๒.๑ ประวัติยุวกาชาด ๒.๒ เครื่องหมาย	๑. กาชาดสากล ๑.๑ ประวัติความเป็นมา ๑.๒ หลักการเบื้องต้นของกาชาด ๑.๓ กิจกรรมเยาวชนเกี่ยวกับกาชาด	๑. กาชาดสากล ๑.๑ ภารกิจของกาชาด ๑.๒ หลักการกาชาด ๑.๓ กฎหมายมนุษยธรรมระหว่างประเทศ

๒.๓ วัตถุประสงค์ของยุวกาชาด ๒.๔ คำปฏิญาณตน	๒. กาชาดไทย ๒.๑ สภากาชาดไทย ๒.๒ กิจกรรมของสภากาชาดไทย ๓. ยุวกาชาด ๓.๑ ประวัติความเป็นมา ๓.๒ วัตถุประสงค์ ๓.๓ คำปฏิญาณ ๓.๔ ระเบียบปฏิบัติเกี่ยวกับยุวกาชาด	๒. กาชาดไทย ๒.๑ การชาดและยุวกาชาด ๒.๒ ภารกิจของสภากาชาดไทย ๒.๓ หน่วยงานของสภากาชาดไทย ๒.๔ ข้อบังคับของสภากาชาดไทย ๓. ยุวกาชาด ๓.๑ คำปฏิญาณ ๓.๒ ระเบียบปฏิบัติเกี่ยวกับ ยุวกาชาด ๓.๓ ยุวกาชาดกับกิจกรรมของสภากาชาดไทย

2. **กลุ่มกิจกรรมสุขภาพ**

ยุวกาชาดระดับ ๑ (ป.๑-ป.๓)	ยุวกาชาดระดับ ๒ (ป.๔-ป.๖)	ยุวกาชาดระดับ ๓ (ม.๑-ม.๓)

๑. สุขภาพ ได้แก่ การสร้างเสริมสุขภาพส่วนบุคคล ๒. สมรรถภาพ ได้แก่ การเสริมสร้างสมรรถภาพด้านการประชาสัมพันธ์ของอวัยวะต่างๆ ๓. การป้องกันชีวิตและสุขภาพ ได้แก่ เคหพยาบาล	๑. สุขภาพ ได้แก่ การสร้างเสริมสุขภาพส่วนบุคคลและส่วนร่วม ๒. สมรรถภาพ ได้แก่ การเสริมสร้างสมรรถภาพด้านการเคลื่อนไหวเบื้องต้น ๓. การป้องกันชีวิตและสุขภาพ ๓.๑ เคหะพยาบาล ๓.๒ ปฐมพยาบาล	๑. สุขภาพ ได้แก่ การสร้างเสริมสุขภาพส่วนบุคคลและส่วนร่วม ๒. สมรรถภาพ ได้แก่ การเสริมสร้างสมรรถภาพด้านการพัฒนาระบบหมุนเวียนโลหิตและการออกกำลังกาย ๓. การป้องกันชีวิตและสุขภาพ ได้แก่ เคหพยาบาล

3. **กลุ่มกิจกรรมสัมพันธภาพและความเข้าใจอันดี**

ยุวกาชาดระดับ ๑ (ป.๑-ป.๓)	ยุวกาชาดระดับ ๒ (ป.๔-ป.๖)	ยุวกาชาดระดับ ๓ (ม.๑-ม.๓)
๑. ความสามัคคีและความพร้อมเพรียง ๒. ความมีระเบียบ วินัย และความอดทน ๒.๑ ฝึกทักษะระเบียบแถว ๒.๒ การเข้าแถว ๒.๓ การเดินแถว ๒.๔ เกมกีฬา	๑. ความสามัคคีและความพร้อมเพรียง ๒. ความมีระเบียบ วินัย และความอดทน ๓. ความสง่างามและความคล่องแคล่วว่องไว ๓.๑ ฝึกทักษะ ระเบียบแถว ๓.๒ การปฏิบัติตามคำสั่ง ๓.๓ การปฏิบัติตามกฎกติกา ๓.๔ การเดินสวนสนาม ๔. บุคลิกภาพและมารยาททางสังคม ๔.๑ มารยาทเด็กไทย ๔.๒ การปฏิบัติตนให้ร่าเริง ๔.๓ การบริหารร่างกาย ๕. การสร้างสัมพันธภาพ ๕.๑ การสื่อความหมาย ๕.๒ การสะสมและการแลกเปลี่ยน ๕.๓ การปรับตัวในการอยู่ร่วมกับผู้อื่น	๑. ความสามัคคีและความพร้อมเพรียง ๒. ความมีระเบียบ วินัย และความอดทน ๓. ความสง่างามและความคล่องแคล่วว่องไว ๓.๑ ฝึกทักษะ ระเบียบแถว ๓.๒ การปฏิบัติตามคำสั่ง ๓.๓ การเดินสวนสนาม ๓.๔ การแสดงความเคารพ ๔. บุคลิกภาพและมารยาททางสังคม ๔.๑ มารยาทและวัฒนธรรมไทย ๔.๒ การปรับตัว ๔.๓ การแก้ไขปัญหาเฉพาะหน้า ๔.๔ การสร้างบุคลิกภาพ ๕. การสร้างสัมพันธภาพและความเข้าใจอันดี ๕.๑ การสร้างสัมพันธภาพ

		๕.๒ การประชาสัมพันธ์และการเผยแพร่กิจกรรมยุวกาชาด ๕.๓ การทำงานและอยู่ร่วมกับผู้อื่น

4. **กลุ่มกิจกรรมบำเพ็ญประโยชน์**

ยุวกาชาดระดับ ๑ (ป.๑-ป.๓)	**ยุวกาชาดระดับ ๒ (ป.๔-ป.๖)**	**ยุวกาชาดระดับ ๓ (ม.๑-ม.๓)**
๑. การบำเพ็ญประโยชน์ ๑.๑ ฝึกทักษะการดูแลตนเอง ๑.๒ การใช้เวลาว่างให้เป็นประโยชน์ ๑.๓ การบำเพ็ญประโยชน์ต่อบุคคลอื่น ๒. ธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ๒.๑ ธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ๒.๒ การใช้ทักษะในการรักษาสภาพแวดล้อม	๑. การบำเพ็ญประโยชน์ ๑.๑ การบำเพ็ญประโยชน์ต่อบุคคล ๑.๒ การบำเพ็ญประโยชน์ต่อสถานที่ ๑.๓ การมีส่วนร่วมในโครงการบำเพ็ญประโยชน์ต่อชุมชน ๒. การอนุรักษ์ธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ๒.๑ ธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ๒.๒ การดูแลรักษา ๒.๓ การนำไปใช้ให้เกิดประโยชน์	๑. การบำเพ็ญประโยชน์ ๑.๑ การให้บริการผู้อื่น ๑.๒ การจัดโครงการบำเพ็ญประโยชน์ต่อชุมชนและสังคม ๒. การพัฒนาและเผยแพร่ ๒.๑ ฝึกทักษะในการอนุรักษ์ธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม

กิจกรรมพิเศษยุวกาชาด

นอกเหนือจากกิจกรรมทั้ง ๔ กลุ่มแล้ว ยังมีกิจกรรมพิเศษซึ่งเป็นกิจกรรมที่เสริมสร้างทักษะ ความสามารถ ความถนัด และความสนใจของผู้เรียนโดยเฉพาะ สถานศึกษาควรกำหนดเวลาในการจัดกิจกรรมให้ด้วย เช่น จัดในเวลาเรียน นอกเวลาเรียน บูรณาการกับกลุ่มสาระการเรียนรู้อื่น ๆ หรือจัดในลักษณะการอยู่ค่ายกลางวันและค่ายพักแรม ก็จะเกิดประโยชน์แก่ผู้เรียนมากยิ่งขึ้น ปัจจุบันกิจกรรมพิเศษมีจำนวน ๒๑ กิจกรรม คือ

๑. ความจงรักภักดีต่อชาติ ศาสนา พระมหากษัตริย์	๒. ว่ายน้ำ
๓. มารยาทสังคม	๔. พี่เลี้ยงเด็ก
๕. การอยู่ค่าย	๖. เดินทางไกล
๗. บำเพ็ญประโยชน์	๘. ทักษะในครอบครัว
๙. อนุรักษ์ธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม	๑๐. จักรยาน
๑๑. การเล่นเกม	๑๒. การวางแผนครอบครัว
๑๓. ฝึกบริหารจิต	๑๔. พัฒนาบุคลิกภาพ

๑๕. ผจญภัย	๑๖. บุกเบิก
๑๗. ปฐมพยาบาล	๑๘. มัคคุเทศก์
๑๙. ยุวกาชาดจราจร	๒๐. เดินทางสำรวจ
๒๑. บรรเทาสาธารณภัย	

การวัดผลและประเมินผลกิจกรรมยุวกาชาด

การวัดผลและการประเมินผลกิจกรรมยุวกาชาด มี ๒ ส่วน คือ

๑. **การวัดผลและประเมินผลกิจกรรมบังคับ** เป็นการวัดและประเมินผลเพื่อให้สมาชิกยุวกาชาดผ่านช่วงชั้นหรือจบหลักสูตร โดยการเข้าร่วมกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนและผ่านการประเมินตามเกณฑ์ที่สถานศึกษากำหนด และมีการประเมินตลอดภาคเรียน โดยแบ่งออกเป็น ๓ ระยะ คือ

ระยะที่ ๑ ประเมินก่อนจัดกิจกรรม เพื่อทราบคุณลักษณะและลักษณะนิสัย
พื้นฐานของสมาชิกยุวกาชาดแต่ละคน

ระยะที่ ๒ ประเมินระหว่างจัดกิจกรรม เพื่อประเมินคุณภาพของคุณลักษณะ ลักษณะนิสัย และพฤติกรรมที่สมาชิกยุวกาชาดแสดงออกเป็นประจำและต่อเนื่อง ทั้งนี้ เพื่อปรับปรุงแก้ไขพฤติกรรมให้พึงประสงค์ยิ่งขึ้น

ระยะที่ ๓ ประเมินหลังการจัดกิจกรรม เพื่อทราบผลการพัฒนาพฤติกรรมของสมาชิกยุวกาชาด

๒. **การวัดผลและประเมินผลกิจกรรมพิเศษ** เป็นการวัดและประเมินผลเพื่อให้สมาชิกยุวกาชาดมีสิทธิประดับเครื่องหมายกิจกรรมพิเศษได้ เมื่อสมาชิกยุวกาชาดสามารถสอบผ่านเกณฑ์ที่สถานศึกษากำหนด

๓. **เกณฑ์การผ่านกิจกรรม**

๓.๑ กิจกรรมบังคับ เกณฑ์การผ่านกิจกรรมบังคับมี ๒ ข้อ คือ

๑) เข้าร่วมกิจกรรมไม่น้อยกว่า ๘๐ % หรือตามเกณฑ์ที่สถานศึกษากำหนด

๒) ผ่านจุดประสงค์ที่สำคัญองแต่ละกิจกรรม

สำหรับจุดประสงค์ที่สำคัญของแต่ละกิจกรรมนี้ สถานศึกษาต้องกำหนดขึ้นตามสาระของกิจกรรมบังคับ ตัวอย่างเช่น

- บอกความแตกต่างของเครื่องหมายกาชาดที่ใช้ในประเทศทั่วไป และประเทศที่นับถือศาสนาอิสลามได้

- เข้าร่วมกิจกรรมในวันสำคัญ / กิจกรรมของสังคม / ชุมชน จำนวน ๑ ครั้ง ใน ๑ ภาคเรียน

- สาธิตการเปลี่ยนอริยบทและทำความสะอาดผู้ป่วยบนเตียงได้

๓.๒ กิจกรรมพิเศษ เกณฑ์การผ่านกิจกรรมพิเศษศึกษาได้จากคู่มือการจัดกิจกรรมพิเศษยุวกาชาด

กิจกรรมเพื่อสังคมและสาธารณประโยชน์

หลักการ

กิจกรรมเพื่อสังคมและสาธารณประโยชน์เป็นกิจกรรมที่ต้องส่งเสริมให้ผู้เรียนสามารถพัฒนาตนเองตามธรรมชาติและเต็มตามศักยภาพ โดยคำนึงถึงความแตกต่างระหว่างบุคคลและพัฒนาการทางสมอง เน้นให้ความสำคัญทั้งความรู้ และคุณธรรมจริยธรรม จัดกิจกรรมโดยให้ผู้เรียนคิดสร้างสรรค์ออกแบบกิจกรรมบำเพ็ญประโยชน์อย่างหลากหลายรูปแบบ เพื่อแสดงถึงความรับผิดชอบต่อสังคมในลักษณะจิตอาสา

วัตถุประสงค์

1. เพื่อให้ผู้เรียนบำเพ็ญตนให้เป็นประโยชน์ต่อครอบครัว โรงเรียน ชุมชน สังคมและประเทศชาติ
2. เพื่อให้ผู้เรียนออกแบบการจัดกิจกรรมเพื่อสังคมและสาธารณประโยชน์อย่างสร้างสรรค์ตามความถนัดและความสนใจลักษณะอาสาสมัคร
3. เพื่อให้ผู้เรียนพัฒนาศักยภาพในการจัดกิจกรรมเพื่อสังคมและสาธารณประโยชน์ได้อย่างมีประสิทธิภาพ
4. เพื่อให้ผู้เรียนปฏิบัติกิจกรรมเพื่อสังคมและสาธารณประโยชน์จนเกิดคุณธรรม จริยธรรมตามคุณลักษณะอันพึงประสงค์
5. เพื่อให้ผู้เรียนมีจิตสาธารณะและใช้เวลาว่างให้เป็นประโยชน์

แนวการจัดกิจกรรม

การจัดกิจกรรมเพื่อสังคมและสาธารณประโยชน์ เน้นให้ผู้เรียนร่วมกันสำรวจและวิเคราะห์สภาพปัญหา ร่วมกันออกแบบการจัดกิจกรรม วางแผนการจัดกิจกรรม ปฏิบัติกิจกรรมตามแผน ร่วมสรุปและประเมินผลการจัดกิจกรรม ร่วมรายงานผล พร้อมทั้งประชาสัมพันธ์และเผยแพร่ผลการจัดกิจกรรม

การจัดกิจกรรมเพื่อสังคมและสาธารณประโยชน์สามารถเลือกจัดกิจกรรมหรือเข้าร่วมกิจกรรมได้ทั้งภายในและภายนอกโรงเรียน ดังนี้

1. จัดกิจกรรมในลักษณะบูรณาการ ๘ กลุ่มสาระการเรียนรู้ และประสบการณ์ของผู้เรียนเอง โดยผู้เรียนสามารถจัดกิจกรรมตามองค์ความรู้ที่ได้จากการเรียนและประสบการณ์ ซึ่งสามารถจัดกิจกรรมได้ดังนี้
   ๑.๑ จัดกิจกรรมภายในโรงเรียน
   ๑.๒ จัดกิจกรรมภายนอกโรงเรียน

๒. จัดกิจกรรมลักษณะโครงการ โครงงาน หรือกิจกรรม หมายถึง กิจกรรมที่ผู้เรียนนำเสนอการจัดกิจกรรมต่อโรงเรียนเพื่อขอความเห็นชอบในการจัดทำโครงการ โครงงานหรือกิจกรรม ซึ่งมีระยะเวลาเริ่มต้นและสิ้นสุดที่ชัดเจน โดยสามารถจัดได้ดังนี้
   ๒.๑ จัดกิจกรรมภายในโรงเรียน
   ๒.๒ จัดกิจกรรมภายนอกโรงเรียน

๓. จัดกิจกรรมร่วมกับองค์กรอื่น หมายถึง กิจกรรมที่ผู้เรียนอาสาสมัครเข้าร่วมกิจกรรมกับหน่วยงานหรือองค์กรอื่น ๆ ที่จัดกิจกรรมในลักษณะเพื่อสังคมและสาธารณประโยชน์โดยผู้เรียนสามารถเลือกเข้าร่วมกิจกรรมได้ดังนี้
   ๓.๑ ร่วมกับหน่วยงานอื่นที่เข้ามาจัดกิจกรรมในโรงเรียน
   ๓.๒ ร่วมกับหน่วยงานอื่นที่จัดกิจกรรมนอกโรงเรียน

การประเมินผลกิจกรรม

การประเมินผลกิจกรรมเพื่อสังคมและสาธารณประโยชน์ ผู้เรียนต้องเข้าร่วมกิจกรรมให้ครบตามกรอบเวลาในโครงสร้างหลักสูตร

จำนวนชั่วโมง กิจกรรมเพื่อสังคมและสาธารณประโยชน์								
ป.๑	ป.๒	ป.๓	ป.๔	ป.๕	ป.๖	ม.๑	ม.๒	ม.๓
๕	๕	๕	๑๕	๑๕	๑๕	๑๕	๑๕	๑๕

1. ระดับประถมศึกษา (ป.๑-ป.๖) มีเวลาเรียนเข้าร่วมกิจกรรม ๔๕ ชั่วโมง
2. ระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น (ม.๑-ม.๓) มีเวลาเรียนเข้าร่วมกิจกรรม ๖๐ ชั่วโมง

คณะผู้จัดทำ

ที่ปรึกษา

๑. นายทองมี แก่นบุตร ผู้อำนวยการโรงเรียนบ้านเหล่าภูมีคำธาตุ

๒. นายสุรพงษ์ ดวงสา รองผู้อำนวยการโรงเรียนบ้านเหล่าภูมีคำธาตุ

คณะทำงาน

๑. นายอภิชัย สุนทรส ครู โรงเรียนบ้านเหล่าภูมีคำธาตุ ประธาน

๒. นางดาวนี สุนทรส ครู โรงเรียนบ้านเหล่าภูมีคำธาตุ กรรมการ

๓. นางรัศมี แก่นบุตร ครู โรงเรียนบ้านเหล่าภูมีคำธาตุ กรรมการ

๔. นางไพฑูรย์ ติณณารมย์ครู โรงเรียนบ้านเหล่าภูมีคำธาตุ กรรมการ

๕. นางนริศรา สบายใจ ครู โรงเรียนบ้านเหล่าภูมีคำธาตุ กรรมการ

๖. นางจีรภา โคตสา ครู โรงเรียนบ้านเหล่าภูมีคำธาตุกรรมการและเลขานุการ